

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο ΚΩΔΙΚΟΣ 092571

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ
ΟΓΔΟΟ
ΑΡ. ΦΥΛ. 449
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
2015

ΧΕΙΜΩΝΙΑΣΕ, ΗΛΗ, ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ

ΦΕΥΓΕΙ και ο Νοέμβριος, ο τελευταίος μήνας του χεινόπωρου και μπαίνουμε (αισίως;) στον τελευταίο μήνα της χρονιάς και στον πρώτο του φετεινού χειμώνα.

Διπλοκλειδώνουν πάλι τα περισσότερα σπίτια στα χωριά μας και φεύγουν και οι τελευταίοι πιστοί των καλοκαιρινών διακοπών σ' αυτά. Οι χοροί, τα ζιαφέτια και τα πανηγύρια μας του διμήνου Ιουλίου - Αυγούστου πάνε για του χρόνου, αν είμαστε καλά.

Ο χειμώνας, λοιπόν έρχεται και τα ορεινά και απογυμνωμένα χωριά μας θα πέσουν, μαζί με τις αρκούδες και τα αγριογούρουνα (μόνιμη συντροφιά τους τα τελευταία χρόνια), στην παρατεταμένη χειμερία νάρκη. Έγινε μακρύς πια ο χειμώνας στα χωριά μας.

Χιλιοειπωμένες κουβέντες θα πείτε, αλλά να που κάποια πράγματα και κάποιοι μας κάνουν να τα ματα-ξαναλέμε. Ένας απ' αυτούς τους «κάποιους» είναι κι ο δικός μας Θουκυδίδης από το Καπέσοβο με το τελευταίο του ιστόρημα-ευαγγέλιο, που θυμάται και δοξολογεί τη ζωή των χωριών μας κάποτε. Μας τσίγκλισε πάλι με το έξοχο αφήγημά του «**Ακριβά κερδισμένη ζωή**». Μας ξαναζωντάνεψε έτσι ατόφια τη ζωή των πάλαι ποτέ ζωντανών χωριών μας στο Ζαγόρι, με την ιδρωμένη αλλά δημιουργική ιστορία τους. Διαβάζο-

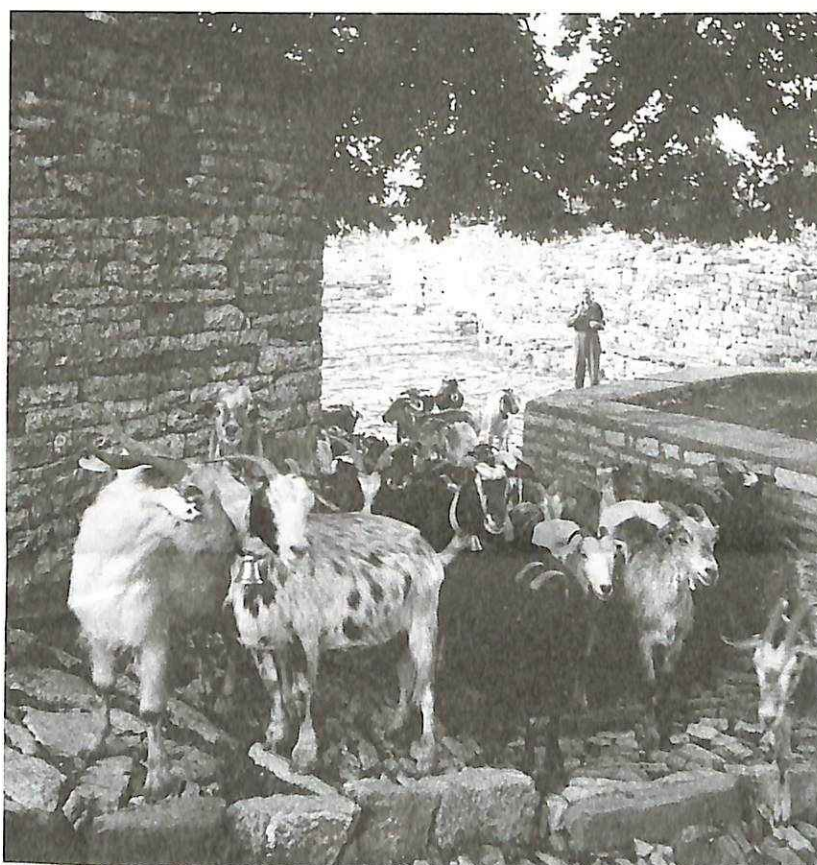

Photo: M. Baud - Bory. Ο Πάριος Ρίτης, ο γιδάρης του χωριού σφτυρίζει για να βγάζουν τα γίδια όλοι οι χωριανοί για τη βοσκή.

(Από το βιβλίο «Ακριβά Κερδισμένη Ζωή» του Θουκυδίδα Παταγεωργίου)

ντάς το, χορτάσαμε από μνημες, μυρωδιές, εικόνες, σαλαγίσματα και βελάσματα γιδοπροβάτων, μια οχλοβοή ζωής με τα παιχνίδια και τις φωνές των παιδιών στα γεμάτα σχολεία μας, τα γεμάτα μαγαζιά και καφενεία (τώρα έγιναν καφετέριες και ανοίγουν μόνο για τους ξένους!!!!), τα γεμάτα σπίτια. Τότε που στα χωριά μας ο χειμώνας δεν ήταν μακρόχρονος βαθύς ύπνος, αλλά χαρούμενο ξαπόσταμα από τις δουλειές και τον αγώνα της επιβίωσης. Δουλειές και αγώνας που γέμιζαν τ' αμπάρια και τα κελάρια μ' αλεύρια, τυριά, βούτυρα και τουρσιά,

παστουρμάδες, κρασιά, σουμπέκια. Και οι γυναίκες έβρισκαν την ανάσα και τον χρόνο να πιάσουν τα «κλειτσία» και τις βελόνες για τα μάλλινα χειμερινά της οικογένειας.

Τότε και τώρα: Δυο κόσμοι, δυο χώροι και δυο τρόποι ζωής, που δεν μοιάζουν σε τίποτε μ' αυτούς του σήμερα.

Τον τελευταίο καιρό, βέβαια, δεν περνά μέρα που να μην ακούμε, να μη βλέπουμε, να μη διαβάζουμε προτροπές, εκκλήσεις και συμβουλές για... «**επιστροφή στο χωριό**», «**επιστροφή στη γη**», «**επιστροφή στον πρω-**

τογενή ...τομέα. Τώρα που η μισή Ελλάδα έγινε χέρσος τόπος από την εγκατάλειψη. Ούτε μας λένε το πώς θα γίνει αυτό. Γιατί όλες αυτές «οι επιστροφές» για να γίνουν προϋποθέτουν πολλά. Χρειάζονται ανατροπές πολιτικών, νοοτροπίας, μεθόδων, θεσμών. Θέλουν δουλειά πολύ και σχέδιο και πρόγραμμα και κίνητρα και στήριξη επιστημονική και υγιείς συνεταιρισμούς, (όχι σαν αυτούς τους μέχρι σήμερα).

Το ρημαδιό της υπαίθρου και του πρωτογενή τομέα δεν αντέχεται πια. Τα επιχειρία αυτής της άμυαλης και καταστροφικής πολιτικής, από τα χρόνια της Απελευθέρωσης και δώθε πληρώνουμε και θα πληρώνουν πολλές γενιές ακόμη. Αλλά «**Έτσι ήταν η Ελλάδα πάντοτε / ένας δίσκος με αντίδωρα / κανένας δεν την χόρτασε**», όπως λέει ο δικός μας Ηπειρώτης ποιητής Μ. Γκανάς από τον Τσαμαντά.

Κερδιζόταν ακριβά τότε η ζωή στα χωριά μας, λέει ο Θουκυδίδης κι έτσι ήταν.

Όμως, όσο σκληρός αγώνας ήταν αυτή η ζωή, ήταν ατόφια ζωή, όπως όλοι οι αγώνες κι όλα τα ακριβοπληρωμένα πράγματα στον κόσμο. Αϊντε, καλό ξεχειμώνισμα σε όλους και στο Ζαγόρι και στο «Ζαγόρι μας», που τελευταία ζορίζεται και σφίγγει τα δόντια να κρατηθεί και να συνεχίσει.

B.T.

πέρα με τις σφαίρες που είχαμε

28η Οκτωβρίου 1940

**Γεια σας χαρά σας σταυραστοί Έλληνες παινεμένοι
Όσοι στην Πίνδο έγειραν δεν είναι πεθαμένοι.
Έγιναν θρύλοι, όραμα, πίστη, κρυφή λαμπάδα
κι όλων φωτίζουν τις ψυχές στη μάνα μας Ελλάδα.**

(Δ. Σακελλαρίδης)

Η νίκη μας ήταν η πρώτη νίκη της ελεύθερης ανθρωπότητας κατά του φασισμού και του ναζισμού. Η 28η Οκτωβρίου 1940 θα μείνει στην αιωνιότητα σαν το ορόσημο της αντιστροφής στην πορεία της σύγχρονης ιστορίας. Της αντιστροφής που οδήγησε στη νίκη του ελεύθερου έθνους.

Διέλυσε το μύθο για το ανίκητο και την παντοδυναμία του Άξονα. Η νίκη μας κατέπληξε τους λαούς. Μας είπαν «παράφρονες τρελούς» φίλοι και εχθροί... Ναι είμαστε παράφρονες και τρελοί, όταν υπερασπιζόμαστε το φτωχικό μας σπιτάκι, την όμορφη γη μας, την ελευθερία, την αξιοπρέπεια και τη δικαιοσύνη.

Η 28η Οκτωβρίου 1940, διέλυσε το μύθο του ανίκητου και

παντοδύναμου Άξονα. Αναπτέρωσε το ηθικό των λαών της Ευρώπης και αντικατέστησε την απόγνωση με την ελπίδα και πείστηκαν ότι η σκλαβιά τους δεν είναι οριστική. Κατάφερε να φέρει καίριο χτύπημα στη φασιστική Ιταλία. Μείωσε την απόδοση των Ιταλικών στρατευμάτων – Αλβανία, Αφρική και έδωσε την ευκαιρία στους Άγγλους να περάσουν στην αντεπίθεση στην Αφρική και να επικρατήσουν στη Μεσόγειο.

Άσκησε αποφασιστική επίδραση στη στάση πολλών κρατών που ταλάντωνε τι στάση να κρατήσουν. Η Γιουγκοσλαβία που μέχρι τότε ερωτοτροπούσε με τον Άξονα άλλαξε στάση. Η Ισπανία αποφάσισε να μείνει ουδέτερη. Η Τουρκία επίσης. Και η Γαλ-

λία του Πετέν αρνήθηκε να συνεργαστεί με τον Άξονα κατά της Αγγλίας.

Έδωσε στη Ρωσία δύο μήνες, οι οποίοι έπαξαν αποφασιστικό ρόλο στην έκβαση του Ρωσογερμανικού πολέμου. Η αναβολή του πολέμου του Χίτλερ κατά της Ρωσίας υπήρξε μοιραία, γιατί ο φοβερός Ρωσικός χειμώνας πρόλαβε τα Γερμανικά στρατεύματα στα πρόθυρα της Μόσχας του Λένινγκραντ και του Καυκάσου.

Τα πράγματα λοιπόν είναι ξεκάθαρα. Το «ΟΧΙ» της 28ης Οκτωβρίου 1940 αποτέλεσε την αρχή του τέλους για τον Άξονα, υπήρξε η αφετηρία της συμμαχικής νίκης και αποτελεί σταθμό της Παγκόσμιας Ιστορίας.

Η 28η Οκτωβρίου 1940 απέδειξε ότι δεν είναι μόνο παρελθόν, αλλά και παρόν και μέλλον.

Η ενότητα και η πίστη μας οδήγησαν το '40 σε μια Ελλάδα ανεξάρτητη, ενωμένη, μεγάλη και ισχυρή, ήταν το όραμα της 28ης Οκτωβρίου 1940. Αυτό το όραμα ειρηνικά ας πραγματώσουμε σήμερα τιμώντας τη λαμπρή επέτειο. Ας μην ξεχνάμε ότι το Έθνος ενωμένο μεγαλουργεί.

Γ. Χαχάρης

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΠΟΥ ΤΗ ΧΑΡΗΚΑΜΕ: Άρωμα «Λουμίδα» στα Γραφεία μας

Στις αρχές τούτου του μήνα, δεχτήκαμε μια απρόσμενη αλλά ευχάριστη επίσκεψη στα γραφεία του περιοδικού μας, αυτή του κ. Σωτήρη Λουμίδα και της Ζαγορίσιας (από το Δίλοφο) συζύγου του.

Προσηγείς και ευγενικοί, με μια οικεία αμεσότητα και των δύο κι ας ήταν για πρώτη φορά η συνάντηση αυτή μεταξύ μας. Μετέδωσαν και σε μας τη χαρά που ένιωθαν για τη μετάβασή τους στο Δίλοφο, με σκοπό τη φροντίδα και την ανακαίνιση του αρχοντικού τους εκεί. Μας έφεραν και το δώρο τους, ένα ογκώδες και καλογραμμένο βιβλίο-λευκωμα με θαυμάσιες παλιές φωτογραφίες από την ιστορία της οικογένειας Λουμίδα και της επιτυχημένης επιχείρησής τους.

Τις ευχαριστίες μας και για την επίσκεψη και για το βιβλίο, γραμμένο από τον ίδιο το Σωτήρη Λουμίδα, γιο του Ιάσονα ενός εκ των τριών αδερφών Λουμίδα ιδρυτών της επιχείρησής.

Η οικογένεια του υδραυλικού Αριστείδα Λουμίδα (1867-1913)

Η Διοχάντη και τα οκτώ παιδιά της. Από επάνω αριστερά: ο Βαγγέλης (1902-1955), ο Ιάσων (1906-1978), η Σοφία (1904-1980), η Μαρία (1896-1982), η Κριστάλλια (1940-1983) και ο Νίκος (1900-1973). Δίπλα στη μητέρα τους: αριστερά, ο Αντώνης (1898-1967) και, δεξιά, ο Αλέκος (1894-1980).

ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ

ΦΑΙΔΩΝ ΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΣ - ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Νέα παραδείγματα για τον πολιτιστικό τουρισμό

«ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ που αντιμετωπίζει σήμερα ο πολιτιστικός τουρισμός είναι πως δεν προσφέρει τη δυνατότητα στους τουρίστες να επενδύσουν σε αυτόν και να τον απολαύσουν σε διάρκεια χρόνου.

Σχηματικά, το μοντέλο που επικρατεί αφορά σε μαζικά τουριστικά πακέτα, στοχευμένων επισκέψεων σε μεμονωμένους αρχαιολογικούς χώρους, όπως η Ακρόπολη των Αθηνών ή η πόλη του Ακρωτηρίου στη Σαντορίνη. Το αποτέλεσμα της συγκεκριμένης πρακτικής είναι η απόθεση οικονομικού κεφαλαίου από τους τουρίστες σε συγκεκριμένους χώρους για ελάχιστα χρονικά διαστήματα με αποτέλεσμα οι τοπικές κοινωνίες να μην επωφελούνται τα μέγιστα. (...)

Ως εκ τούτου, για να αποκτήσει η χώρα μας συγκριτικό πλεονέκτημα χρειάζεται αλλαγή αναπτυξιακού παραδείγματος όσον αφορά τον πολιτιστικό τουρισμό. Η ώθηση πρέπει να δοθεί σε ποικίλες δραστηριότητες ώστε να έχει επίδραση

Τρεις νέοι επιστήμονες κέρδισαν ανάμεσα σε τριάντα επιλαχόντες την υποτροφία ύψους 10.000 ευρώ ο καθένας από το δεύτερο πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Υποτροφιών «ΝΕΩΝ».

Η επιλογή των τριών νικητών έγινε και με κριτήριο την επίδοσή τους σε Έκθεση Ιδεών με θέμα: «Σε ποιους επιστημονικούς τομείς και πώς μπορεί η Ελλάδα της κρίσης να αποκτήσει συγκριτικό πλεονέκτημα;»

Μεταξύ των τριών και ο δικός μας ο Ζαγορίσιος (Αρίστη) Φαίδων Μουδόπουλος, γιος του καθηγητή Σταύρου Μουδόπουλου με θέμα της έκθεσής του διαγωνισμού «ΝΕΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ», μικρό τμήμα της οποίας δημοσιεύουμε στη συνέχεια, μαζί με ένα σύντομο βιογραφικό του διαγωνιζόμενου.

σε ένα μεγάλο φάσμα τουριστών με διαφορετικές συνθήκες. Πρώτο μέλημα της αλλαγής του κυρίαρχου παραδείγματος πρέπει να είναι η διάχυση του οικονομικού οφέλους σε όσο το δυνατόν περισσότερους κοινωνικούς μέτοχους. Ένας τρόπος για να επιτευχθεί αυτό είναι η δημιουργία σύνθετων διαδρομών που να έλκουν τουρίστες με κοινούρα περιηγητική. Τα αρχαιολογικά πάρκα που εκτείνονται σε μεγάλες εκτάσεις, οι ενοποιήσεις αρχαιολογικών χώρων και οι πολιτιστικές διαδρομές είναι τρία μόνο παραδείγματα δράσεων. (...)

Με γνώμονα τα εφαρμοσμένα παραδείγματα της Ιταλίας και της Γαλλίας στον τομέα αυτόν, το ελληνικό παράδειγμα θα μπορούσε να εκμεταλλευτεί την υπάρχουσα τεχνονομία και να αποκτήσει πλε-

ονέκτημα μέσω των μοναδικών οικονομικών προσαρμογών των ανθρώπων σε περιοχές όπως για παράδειγμα το Ζαγόρι και το Πήλιο, συνδυάζοντας τον αγροτουρισμό με ιστοριοπολιτιστικές δραστηριότητες».

ΣΥΝΤΟΜΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ του Φ. ΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΥ

Ο νικητής Φαίδων Μουδόπουλος-Αθανασίου, παρότι μπορούσε να εισαχθεί στην Αθήνα όπου ζει, επέλεξε τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης και σε τέσσερα χρόνια ολοκλήρωσε με πολύ καλούς βαθμούς το Ιστορικό και Αρχαιολογικό Τμήμα στο όμορφο Ρέθυμνο. Μιλεί αγγλικά, γαλλικά και μαθαίνει γερμανικά. Το 2013 έκανε το πρώτο του μεταπτυχιακό στο βρετανικό Πανεπιστήμιο του

Σέφιλντ, με αντικείμενο την προϊστορική αρχαιολογία. Επιστρέφοντας, συνειδητοποίησε ότι τον ενδιαφέρουν επίσης οι τρόποι διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς, οπότε και έγινε δεκτός σε ένα από τα πλέον αξιολογα μεταπτυχιακά προγράμματα του είδους, που οργανώνουν από κοινού το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το βρετανικό Πανεπιστήμιο του Κεντ. Το ιδιαίτερο με αυτό το πρόγραμμα είναι ότι τα μαθήματα γίνονται στο Δημαρχείο της Ελευσίνας και οι έλληνες φοιτητές του είναι μόλις τέσσερις, ενώ οι υπόλοιποι είναι αλλοδαποί, από τρεις διαφορετικές ηπείρους! Το επιλέγουν λέγοντας ότι δεν υπάρχει καλύτερη χώρα να σπουδάσει κανείς το συγκεκριμένο αντικείμενο και μάλιστα δίπλα σε έναν ιερό τόπο μιας πόλης-οροσμήμου μέχρι την ύστερη αρχαιότητα, πόλης που από την «αγέλαστο πέτρα» κατέληξε να αλλάξει ιστορικό πρόσωπο εξαιτίας της βίαιης εκβιομηχάνισης. Ο Φαίδων σκοπεύει να συνεχίσει με διδακτορικές σπουδές ώστε να εξειδικευθεί σε τρόπους που θα μπορούσε η πολιτιστική μας κληρονομιά να γίνει ευρύτερα γνωστή και να διαχυθεί η αρχαιολογική γνώση πέρα από τα συνέδρια. Στόχος του να εργαστεί σε ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς πολιτισμού αλλά και η ακαδημαϊκή καριέρα.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ – ΑΠΟΨΕΙΣ

Οι περασμένες εκλογές και η αμνησία της συλλογικής μνήμης

της Ηπείρου από τους Ρωμαίους το 167 π.Χ., η οποία είχε ως αποτέλεσμα 150.000 Ηπειρώτες σκλάβους, είχε –εν πολλοίς– ξεχαστεί. Φαινόμενο απολύτως λογικό καθώς σε διάρκεια 1.500 χρόνων ιστορίας, τα μωσαϊκά των πολιτισμών μεταβάλλονται, μετατρέπονται και ξένα στοιχεία αναμειγνύονται με τον τοπικό παράγοντα δημιουργώντας νέα πολιτισμικά δεδομένα.

Ταξιδεύοντας πίσω στο σήμερα, για την ακρίβεια στο βράδυ της 20ης Σεπτεμβρίου 2015, αφότου η καταμέτρηση των ψήφων για το Δήμο Ζαγορίου έχει ολοκληρωθεί, ερχόμαστε μπροστά σε ορισμένα γεγονότα. Η καταμέτρηση των ψήφων ανέδειξε από την κάπλη 183 ψήφους που σχετίζονται με το φαινόμενο που περιγράφεται στον τίτλο της αμνησίας αυτής: την αμνησία της συλλογικής μνήμης. 12

παραπάνω από τον αριθμό των 171 θυμάτων που άφησαν πίσω τους οι Ναζί στο Ζαγόρι, πριν από 72 χρόνια, ενίσχυσαν με την ψήφο τους ορισμένους θιασώτες του Ναζισμού. Προλαβαίνοντας τις εντυπώσεις, πως τάχα οι Χρυσαιγίτες δεν είναι ναζίστες αλλά εθνικιστές–εθνικοσοσιαλιστές, η απάντηση είναι πως ο όρος Ναζί είναι ακρόγραμμα προσεχόμενο από το ηχητικό αποτέλεσμα της προφοράς του γερμανικού nationalsozialismus (=εθνικοσοσιαλισμός).

Σίγουρα οι περισσότεροι Ζαγορίσιοι διαθέτουν κάποιον ξενιτεμένο στην Γερμανία να τους επιβεβαιώσει την ετυμολογία... Διότι έτσι φεύγανε πολλοί μετανάστες τον καιρό των ξεχωρισμάτων από το Ζαγόρι για την κεντρική Ευρώπη, για να δουλέψουν για ένα κομμάτι ψωμί στην βαριά βιομηχανία. Είμαστε όλοι οι Ζαγορίσιοι

λοιπόν κατά κάποιο τρόπο μετανάστες, που πολλές φορές οι συγγενείς μας βρέθηκαν στην ίδια μοίρα και αντιμετωπίστηκαν με την ίδια καχυποψία (ή και βία) με αυτήν που αντιμετωπίζουν οι Χρυσαιγίτες στα ελληνικά κέντρα, τους αδύναμους, τους χωρίς στον ήλιο μοίρα μετανάστες.

Αμνησία συλλογικής μνήμης λοιπόν. Τα 171 θύματα των Ναζί, τα 1678 καμένα σπίτια, τα 16 σχολεία και τα 9 εκκλησιαστικά κτίρια (εκκλησίες-μοναστήρια), ξεχάστηκαν, χαμένα σε ρητορείες μίσους και ξενοφοβίας, για ένα τόπο που πόνεσε από το ναζισμό και έκλαψε με μαύρο δάκρυ για τους ξενιτεμένους του που δεν γύρισαν ποτέ πίσω.

Υ.Γ.: Βέβαια, στο σύνολο των 4.123 έγκυρων ψήφων στο Δήμο Ζαγορίου, οι 183 της Χ.Α. μπορούν να ενταχθούν στο πλαίσιο του στατιστικού σφάλματος. Όμως για να μην αυξηθούν, οφείλουμε να διατηρούμε την συλλογική μνήμη αφυπνισμένη.

Φαίδων Μουδόπουλος

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΗ ΜΑΚΡΗ

«Οι ασημένιες χάντρες»

Το δασκαλίκι είναι μέσα στο αίμα τους, περνά στο δέρμα τους και το κουβαλάν ακόμη κι όταν αποστρατεύονται. Κάπως έτσι άρχισε την ομιλία της η φιλόλογος Νίκη Ζούκη στην παρουσίαση του τελευταίου βιβλίου του Ευριπίδη Μακρή, που φέρνει τον τίτλο «Ασημένιες χάντρες», αναφερόμενη στο δάσκαλο και συγγραφέα.

Το ασημί, αυτό το ευγενές μέταλλο που κυριαρχεί στα Γιαννιώτικα κοσμήματα και σκεύη από παλιά, επέλεξε ο συγγραφέας ως τίτλο των διηγημάτων του, για να καταδείξει με αυτόν τον τρόπο όπως είπε ο ίδιος, τη διαχρονικότητα των χαντρών του.

Χάντρες είναι τα 15 διηγήματα που περιλαμβάνονται στο βιβλίο. Κυριαρχεί σε αυτά το ζαγορίσιο τοπίο και πνεύμα, όπως και το σαρακατσάνικο.

Η παρουσίαση έγινε στην αίθουσα της Περιφέρειας Ηπείρου στη στοά Σάρκα την Τετάρτη το βράδυ. Συντονίστρια ήταν η πρόεδρος του συλλόγου συνταξιούχων δασκάλων Ελένη Δούβλη, υπό την αιγίδα του οποίου οργανώθηκε η εκδήλωση, ενώ το βιβλίο παρουσίασαν δύο φιλόλογοι και συγγρα-

φείς οι ίδιοι, η Νίκη Ζούκη και ο Σπύρος Γόγολος.

Τονίστηκε από τους ομιλητές ότι ο από το Κουκούλι του Ζαγορίου καταγόμενος Ευριπίδης Μακρής έχει ένα πλούσιο βιογραφικό, είναι ένας ευρηματικός, πολυγραφότατος συγγραφέας με δεκαοχτώ βιβλία κυρίως λαογραφικά, μελέτες, έρευνες, δοκίμια και πολλές δημοσιεύσεις.

Πολλά από τα γραφόμενα είναι βιωματικά. Οι κυρατζήδες με μόνο σύντροφό τους το αλόγο, η τοιγύνα του 1948 που κλαίει στο παράθυρο, ο «σαντράκαλος», ο αεικίνητος, ο ασταμάτητος, παραλαύνουν και αφήνουν το στίγμα τους στις σελίδες του βιβλίου. Το ίδιο και οι σαρακατσάνοι με το κατέβασμά τους στα χειμαδιά και το ανέβασμά τους στα βουνά.

Στο τέλος ο συγγραφέας με φανερή συγκίνηση για την αθρόα συμμετοχή των πολιτών στην εκδήλωση τους ευχαρίστησε όλους. Αρκέστηκε να αναφερθεί γενικά στην ηθογραφία που επιμένει στην πεζογραφία και στα προσωπικά του βιώματα που τον ώθησαν να γράψει το βιβλίο.

Α.Τ.

Το Ηπειρωτικό «δαιμόνιο» ταξιδεύει

Ζαγορίσια αρχιτέκτονας τοπίου βραβεύτηκε στην ... Ιαπωνία!

Η Κων/να Στάρα πήρε το χρυσό σε διεθνές διαγωνισμό Κήπου

Τελικά το... δαιμόνιο του Ηπειρώτη φτάνει παντού και εξακολουθεί να ξεχωρίζει σε κάθε άκρη του πλανήτη! Τελευταίο παράδειγμα η νεαρή Ζαγορίσια αρχιτέκτονας Κωνσταντίνη Στάρα, η οποία κατέκτησε το πρώτο βραβείο σε έναν από τους σημαντικότερους διεθνείς διαγωνισμούς Αρχιτεκτονικής Κήπου, ο οποίος διεξήχθη στην Ιαπωνία.

«Πήρα το βραβείο»!

Όπως γράφει στον «Π.Λ.» η κ. Ελένη Δούβλη, η Κωνσταντίνα Στάρα, κόρη του Γιώργου Στάρα, συνταξιούχου της ΔΕΗ από τα Κάτω Σουδενά, με το που διακρίθηκε, ανάμεσα σε άλλους 35 δημιουργούς στο opening gala του διεθνούς διαγωνισμού Αρχιτεκτονικής Κήπου έστειλε το μήνυμα: «Πήρα το πρώτο βραβείο»! Δεν μπορούσε να κρύψει τη χαρά της. Δικαιολογημένα...

Αναμνήσεις από Ελλάδα

Το φετινό θέμα του διαγωνισμού ήταν «Η χώρα μου, η κουλουρά μου». Όπως αφηγείται η Κων/να Στάρα, «αμέσως ήρθε στο μυαλό μου μια ιδέα: Τι είναι για μένα η Ελλάδα; Ζώντας για πολλά χρόνια στο εξωτερικό, η Ελλάδα είναι μια

συλλογή από μικρές όμορφες αναμνήσεις. Είναι η γιαγιά μου που άσπριζε τα σκαλοπάτια του σπιτιού στο χωριό, είναι ο βασιλικός και τα γεράνια, είναι οι ανοιξιότικες Κυριακές που μαζευόμαστε όλη η οικογένεια να φάμε στο τραπέζι της αυλής κάτω από την κληματαριά. Είναι οι φίλοι που περνούσαν από το σπίτι για καφέ και κουβέντα. Είναι τελικά «η παρέα» και έχει φυτά απ' τους Ελληνικούς κήπους, μια ελιά, κόκκινα γεράνια, λεβάντες και δεντρολίβανα»...

Δουλειά στην Ταυλάνδη

Η Κωνσταντίνα ξεκίνησε να δουλεύει στην Ταυλάνδη από το 2012. Όπως λέει, «το θεώρουσα ένα πέρασμα από την Ιαπωνία όπου έκανα το μεταπτυχιακό μου στην Αρχιτεκτονική Τοπίου και πίσω στην Ευρώπη. Και ριζώσα. Είναι μεγάλη ευτυχία για έναν αρχιτέκτονα τοπίου να βλέπει τα σχέδιά του να γίνονται πραγματικότητα σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα... Πέραν όμως των βραβείων το να συμμετάσχω σε μια τέτοια διοργάνωση είναι ήδη μια μεγάλη νίκη. Πιστεύω πως υπάρχουν πολλοί αξιολόγοι αρχιτέκτονες τοπίου στην Ελλάδα»!

Βιβλιοπαρουσίαση

Ελένης Σκούρτη: «Ο χτύπος που έφαχνε η καρδιά»

Τη Δευτέρα το βράδυ, 16 Νοεμβρίου, στα «Λιθαρίτσια», έγινε η παρουσίαση της πρώτης ποιητικής συλλογής, της Παπιγκιώτισσας φιλόλογου Ελένης Σκούρτη. Γνωστή στο περιοδικό μας η Ελένη, για τις συχνές παρεμβάσεις της με κείμενα και αφηγήσεις, από τα προβλήματα, τη ζωή και την ιστορία του Ζαγορίου και του χωριού της, μας ξάφνιασε ευχάριστα με το πρώτο της, ποιητικό πόνημα: «Ο χτύπος, που έφαχνε η καρδιά».

Σε μια ζεστή συνάντηση, η Ελένη είδε και κουβέντισε, εκείνο το βράδυ με φίλους, συγχωριανούς, συμμαθήτριες και συναδέλφους των Γιαννινών, καταθέτοντας το γνωστό δεσμό και την αγάπη της για το Ζαγόρι, το χωριό και το πατρικό της εκεί (Ποιήματα πρώτης ενότητας, «Από τόπο και από στίχο»). Οι άλλες ενότητες της Συλλογής («Ο χτύπος που έφαχνε», «Ονειρών υπόλοιπα», «Ο κύκλος θα είναι πάντα ανοιχτός») αγγίζουν σκέψεις και προσωπικά βιώματα της ποιήτριας. Σ' αυτά αναφέρθηκαν αναλυτικά και με γλαφυρότητα, οι δυο παρουσιαστές του βιβλίου, φίλοι και συνάδελφοι της Ελένης, οι καθηγητές Αναστάσης Γιάννος και Γιάννης Γιώσας, πιο ειδικό από μας σε θέματα λογοτεχνίας.

Χαιρετίσαμε την Ελένη, παίρνοντας ως αντίδωρο την ποιητική της συλλογή, που την αφιερώνει, όπως γράφει: «Στον αεί παρόντα, απόντα», δηλαδή στον αείμνηστο πατέρα της, Οδυσσέα Σκούρτη.

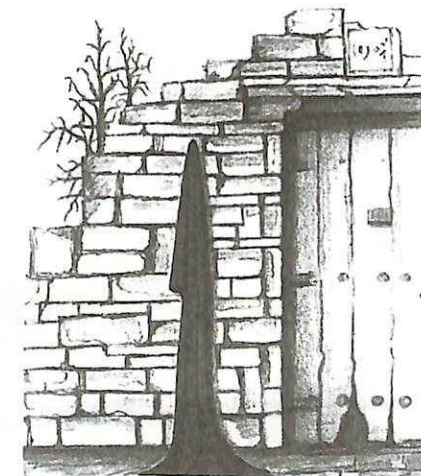
Δική μας, μικρή αντιπροσφορά, η δημοσίευση στο «Ζαγόρι μας» των τριών ποιημάτων της πρώτης ενότητας, που τα νιώσαμε πιο κοντά μας.

Ελένη, καλή συνέχεια.

Για «Το Ζαγόρι μας»
Β.Τ.

ΕΛΕΝΗ ΣΚΟΥΡΤΗ

«Ο χτύπος που έφαχνε η καρδιά»

ΠΟΙΗΣΗ

Αθήνα 2015

Προέλευση

Εγώ έρχομαι από τους Δωριείς
Από το γένος των Πελασγών και των Τυμφαίων
Από τη δυσχείμωνη, πέρα Δωδώνη.
Προστάτη μου έχω το Δία
Φωτοστέφανο γιαννιώτικα μπακίρια.
Οι ήχοι μου είναι ρυθμοί στα τρία.
Μοιρολόγια, τραγούδια πολυφωνικά
Κλαρίνα των Χαλκιάδων.
Έρχομαι από Άπειρο Χώρα
Από τόπο πίσω «απ' το Βουνό».
Γι' αυτό δεν ζητάω πολλά
Δεν σου ζητάω πολλά
Αυτό μονάχα: να μ' αφήσεις να δώσω
Ό,τι μάζεψα με αγάπη απ' τις πέτρες μου
Ομορφιές που το φως τις πνίγει
Χαρές και χάρες της ψυχής μου
Να μ' αφήσεις να τα δώσω απλόχερα
Χωρίς αντάλλαγμα κανένα.

Τον Αύγουστο

Να 'ναι Αύγουστος
Να φέγγει το φεγγάρι αργυρά και θλιμμένα
Να φωτίζουν τα χωριά, λυχναρία αναμμένα
Να 'ναι τ' άστρα χίλια
Και τα βουνά γαλάζια κι αγαπημένα
Ν' ακούγονται κλαρίνα
Να 'ναι οι χοροί κυκλωτικοί
Οι άνθρωποι πιασμένοι χέρι-χέρι
Να 'ναι τα φωνήεντα σπάνια
Και τα σύμφωνα ηχηρά
Να έχουν αρθεί τα αδιέξοδα
Να αδειάζουν τα κορμιά από το αίμα
Να 'ναι τα μάτια κοφτερά μαχαίρια
Τα χέρια να κρατάνε τη χαρά
Στη θήκη της ζωής μου να την κρύβουν.

Στην επιστροφή
βρίσκεται η λύτρωση

Φοβερές οι περόνες
του πόνου μας
θα γίνουν στήριγμα
και θα κρεμούν το σώμα μου.
Ελεύθερο το πνεύμα
θ' ανεβαίνει ψηλά
σε σκάλες ερειπωμένες
πέτρινων σπιτιών,
σε σοκάκια που ανασαίνουν
φωνές ανθρώπων
κεκοιμημένων,
σε καπνοδόχους
καπνών αλλοτινών,
σε ρωγμές σκαλιστών ταβανιών,
σε αιλές
μαύρης πέτρας στρωμένες,
σε πανηγύρια
με βαριά κλαρίνα,
σε ασημένιους δίσκους
με γλυκό του κουταλιού.
Και θα χαθεί
τελικά
στον υψηλόν κορυφών τα ανοίγματα
«με του αϊγαρού τα σφυρίγματα
και του αετού
τα μεγαλοπρεπή αναορύγματα».

ΕΛΙΝΑ Ε. ΒΟΥΡΔΑ

Χειρουργός Οφθαλμίατρος

Μετεκπαιδευθείσα στην παιδοοφθαλμολογία
και τις παθήσεις βυθού στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο
Cambridge, M. ΒρετανίαΔέχεται καθημερινά: 9.00-13.30 πρωί και 18.00-20.30 απόγευμα.
Τετάρτη απόγευμα και Σάββατο πρωί με ραντεβούΠλ. Νότη Μπότσαρη 5, 1ος όροφος, Ιωάννινα
Τηλ. 26510 30003, Κιν. 6947 998847
email: elvourda@hotmail.comΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΡΗ ΤΣΟΥΜΑΝΗ
Ιατρού Μικροβιολόγου - ΒιοπαθολόγουΓρηγορίου Σακκά 3, Ημιόροφος, Ιωάννινα
τηλ. 26510 78911 Κιν. 6981446689

Συμβεβλημένος με Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και όλα τα ταμεία

Αιμοληψίες κατ' οίκον κατόπιν ραντεβού

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΗ ΔΕΗΣΗ ΣΤΗΝ ΓΚΡΑΜΠΑΛΑ

Εκπληρώνοντας το ύψιστο καθήκον μας τιμήσαμε και φέτος τους πεσόντες αξιωματικούς και στρατιώτες στη μάχη της Γκραμπάλας τον Νοέμβρη του 1940 και κατ' επέκταση όλους τους πεσόντες του Ελληνοϊταλικού πολέμου. Την Κυριακή 1η Νοέμβρη συγκεντρωθήκαμε στον Τύμβο της Γκραμπάλας. Την οργάνωση της τελετής ανέλαβε ο Δήμος Ζαγορίου. Η εκδήλωση άρχισε με επιμνημόσυνη δέηση από ιερείς των γύρω χωριών και ακολούθησε επίκαιρη ομιλία από τον Δήμαρχο Ζαγορίου κ. Βασίλειο Σπύρου. Παρέστησαν και κατέθεσαν στεφάνια ο Περιφερειάρχης Ηπείρου κ. Αλέκος Καχριμάνης, ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Βασίλειος Σπύρου, ο Δήμαρχος Πωγωνίου κ. Κώστας Καψάλης, εκπρόσωπος της 8ης Μεραρχίας, εκπρόσωπος της Αστυνομίας, εκπρόσωπος της Πυροσβεστικής, εκπρόσωποι εφέδρων αξιωματικών και τοπικοί εκπρόσωποι κοινοτήτων. Στεφάνια κατέθεσαν και απόγονοι και συγγενείς των πεσόντων στη Γκραμπάλα. Επίσης κατέθεσαν στεφάνια η ΙΛΕΖ, ο Σύνδεσμος Ζαγορισίων Ιωαννίνων, η Ένωση Ζαγορισίων Αθηνών, ο Σύλλογος Συν/χων Δασκάλων και άλλοι μαζικοί φορείς. Η εκδήλωση τελείωσε με τον Εθνικό Ύμνο και με τραγούδια από γυναικεία χορωδία του Δήμου Πωγωνίου. Η προσέλευση προσκυνητών μειωμένη λόγω ψύχρας και ενοχλητικού αέρα. Για τον ίδιο λόγο δεν εψάλλει και επιμνημόσυνη δέηση και στο άγαλμα της Ζαγορίσιας Γυναίκας, αλλά και λόγω οικονομικών δυσκολιών. Του χρόνου νάμαστε

καλά να ξανατιμήσουμε την Ζαγορίσια Γυναίκα και τους πεσόντες στην Γκραμπάλα με μεγαλύτερη προσέλευση.

Η εποχή μας χρειάζεται την ιστορία και τις μνήμες γιατί σήμερα περνάμε δύσκολες ώρες με νέες μορφές πολέμου, που λέγονται «τρομοκρατία» και περνάει σύνορα και θάλασσες. Χάνονται αθώοι πολίτες από καλάσινικφ και βόμβες, πνίγονται βρέφη και παιδάκια και ανατινάσσονται μάρτυρες του Ισλάμ. Ας προσευχηθούμε το 2016 να επικρατήσει ειρήνη και συνύπαρξη στους λαούς και στην ευρύτερη περιοχή μας. Οι πόλεμοι ας μείνουν στην ιστορία.

Απόστολος Ντιναλέξης

Ο Περιφερειάρχης Ηπείρου κ. Αλ. Καχριμάνης καταθέτει στέφανο

Ο Δήμαρχος Πωγωνίου κ. Κ. Καψάλης

Από την επιμνημόσυνη δέηση

Ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Β. Σπύρου

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΗ ΔΕΗΣΗ ΣΤΗΝ ΓΚΡΑΜΠΑΛΑ

Εκπρόσωπος της 8ης Μεραρχίας

Εκπρόσωπος της Αστυνομίας

Εκπρόσωπος της Πυροσβεστικής

Ο εκπρόσωπος της ΙΛΕΖ κ. Ι. Τσεκούρας

Ο ομιλητής της εκδήλωσης κ. Β. Σπύρου, Δήμαρχος Ζαγορίου

Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Ζαγορισίων Ιωαννίνων κ. Γ. Παπαλεοντίου

Ο εκπρόσωπος της Ενέωσης Ζαγορισίων Αθηνών κ. Ιωαννίδης

Ο κ. Φ. Καψάλης, γιος του πεσόντος στην Γκραμπάλα Ιωάννη Καψάλη

Δρομολόγιο Μέτσοβο - Ζαγόρι - Κόνιτσα, έτους 1850

Εισαγωγή επιμελητή

Ενας Έλληνας λοχαγός Μηχανικού, γαλλοσπουδασμένος, ο Βασ. Νικολάιδης, το 1850 περιηγήθηκε τις τουρκοκρατούμενες ακόμη ελληνικές βόρειες περιοχές (Θεσσαλία, Μακεδονία, Ηπειρο, κ.λπ.), εκτελώντας αποστολή του ελληνικού Υπουργείου Στρατιωτικών υπό τον στρατηγό Σπύρο Μήλιο (1800-1880). Οι χειρόγραφες σημειώσεις που παρέδωσε εκδόθηκαν με λινοτύπια από τον στρατηγό σε ελάχιστο αριθμό αντιτύπων το 1851. Σήμερα είναι δυσεύρετες και συλλεκτικές. Έχουν τον τίτλο «Στρατιωτική γεωγραφία της ευρωπαϊκής Τουρκίας, και ιδίως των ομόρων της Ελλάδος επαρχιών, ήτοι Θεσσαλίας, Μακεδονίας, Ηπείρου και Αλβανίας», εν Αθήναις 1851, και περιέχουν πλήθος πληροφοριών χρησιμών στους τότε στρατιωτικούς και άκρως ενδιαφέρουσες στους τωρινούς ιστορικούς. Μεταξύ των άλλων, περιγράφει και το δρομολόγιο Μέτσοβο - Κόνιτσα, μέσω Ζαγορίου, και παραδίδει πολλά στοιχεία για τους τότε οικισμούς και τον τόπο τους. Καταχωρώ στη συνέχεια αυτολεξεί το σχετικό κεφάλαιο, μεταγγραμμένο από μένα μονοτονικά, το οποίο είναι πλήρως κατανοητό και τώρα, αν και είναι γραμμένο στην τότε καθαρεύουσα. Ιδού το σχετικό κείμενο:

(σελ. 1074 έως σελ. 1091)

§.198. [Οδός από Μετζόβου και Ζαγορίου εις Κόνιτζαν]. Η οδός εξερχόμενη εκ Μετζόβου διευθύνεται προς άρκτον παρακολουθούσα τας ΑΜ υπώρειας του όρους εφ' ού κείται το Μετζόβον, επί παλαιού λιθοστρώματος και εις 9% ώρ. δι' ανωφόρου μέρους φθάνει εις μίαν πηγήν εξαίρετου ύδατος 5° θερμότητας.

Εις 1 ώρ. φθάνει εις τι κυκλικόν οροπέδιον Τσαίρι, λεγόμενον Πολιτζά, 1500 μ διαμέτρου, ένθα συναντά εκκλησίαν του προφήτου Ηλιού και ετέραν πηγήν καλού ύδατος, εις δε 1 1/2 ώρ. περί το τέλος του οροπεδίου υπάρχει σταθμός οροφυλάκων συνώνυμος.

Εις 2 1/4 ώρ. η οδός συναντά το χάνι, ονόματι Πενταλών, παρά τω οποίω κείται σταθμός χωροφυλάκων- εις δε 3 1/2 ώρ., εφαρμοζόμενη επί ομαλού ορεινού εδάφους, περιβεβλημένη υπό ωραίων δασών οξειών, διέρχεται ρύακα από μεσημβρίας προς άρκτον επί λιθίνης γέφυρας 3 τόξων πλάτους μεν 30 μ και βάθους αποτόμου 4 μ. Το ρεύμα τούτο σχηματίζει μίαν των αρχικών πηγών του ποταμού Αρτας.

Εις 3% ώρ. η οδός κατωφερίζει και εις 1/2 ώρ., ήτοι εις 4 1/4 ώρ. από Μετζόβου, καταβαίνει εις στενήν τινά κοιλάδα, σχηματιζόμενη υπό των πλευρών του Πίνδου, ένθα ρέει από μεσημβρίας προς άρκτον ρεύμα ικανού ύδατος. Ενταύθα αναφαιίνεται ίχνος καλλιέργειας και επομένως ανθρωπίνου κατοικίας, η έλλειψις της οποίας καθιστά τον Πίνδον έρημον και άγριον.

Εις 6 ώρ. η οδός πίπτει εις έτερον ρεύμα, εν ώ διατρέχει 1 ώρ. ναβαίνει τον προς ανατολάς κλάον του Πίνδου δια τραχείας οδού και καταβαίνει εις το ρεύμα Βουτζά

και Βλαχοχώρια λεγόμενον, κυρίαν πηγήν του ποταμού Αρτας, ένθα υπάρχει το μοναστήριον Βουτζά, προς ανατολάς του οποίου επί του διαληφθέντος όρους, κείται το χωρίον Φλαμπουράρι με 100 καλά κτίρια Ρωμαίων.!

[Μονή Βουτζά]. Το μοναστήριον Βουτζά ωκοδομημένον υπό Κωνσταντίνου του Πωγωνάντου, είναι μικρόν οχυρόν κτίριον, περιέχον 5 μοναχούς και ολίγα τίνα εισοδήματα, κείμενον όμως επί κεντρικού μέρους της οδού είναι ωφέλιμον εις τους διαβάτας. Κατεδαφίσθη υπό του Αλή-πασιά και ανεκαίνισθη πρό τίνων ετών.

Η οδός από του μοναστηρίου Βουτζά, διευθύνεται προς άρκτον, διέρχεται τον ποταμόν επί λιθίνης γέφυρας (παρά τη οποία υπάρχει

και ετέρα κατεδαφισμένη), και προσκολλάται εις ανωφερές μέρος, δια του οποίου ελίσσομένη περί τας ανωμαλίας αυτού, φθάνει εις 7 ώρ. από Μετζόβου εις το χωρίον του Ζαγορίου Δόλιανι, κείμενον εκατέρωθεν ενός ρεύματος, εξευγμένου δια λιθίνης γέφυρας, και περιέχον 90 ελλην. κτίρια, ικανώς ευπρεπισμένα και κοσμούμενα υπό της πλούσιας αμπελοφυτείας των περιβαλλόντων υψωμάτων.

[Χωρίον Λιασκοβίτσι]. Εις 13/4 από Δόλιανης και 83/4 από Μετζόβου, η οδός εφαρμοζόμενη επί των διαφόρων ανωμαλιών των τερπνών λόφων του Ζαγορίου, φθάνει εις το

Επιμέλεια Θωμά Β. Ζιώγα

χωρίον Λιασκοβίτσι. Το χωρίον τούτου κείται επί τερπνής τίνος οροπλευράς εν τω μέσω των αμπελώνων, και περιέχει 150 αξιόλογα κτίρια πλουσιών, εξευγενισμένων και λίαν φιλοξένων Ζαγοριτών.

Προς δυσμάς του χωρίου Λιασκοβίτζι, εις απόστασιν 1/4 ώρ. κείται εντός χαμηλής ρευματίας το χωρίον Στολοθόν προς δυσμάς του οποίου, επί των ανατολικών υπωρειών του όρους Μιτοικέλι, και 1 1/2 ώρ. από Λιασκοβίτζι, κείται το χωρίον Καλωτά' προς άρκτον τούτου 1 ώρ. το χωρίον Μανασή. Η οδός διευθυνομένη προς ΒΔ ακολουθεί επί των λόφων του όρους Λιασκοβιτσιού, εγκαταλείπουσα προς δύσιν μεγάλην και τερπνήν κοιλάδα, συνισταμένην εξ ανωμάτων λόφων, καταφύτων υπό αμπελώνων, η καλλιέργεια των οποίων εξέχει ενταύθα επί παντός άλλου τόπου- ίσως δε τούτο χρεωσείται εις τας εργατικές χείρας του ωραίου φύλου μονομερώς εργαζόμενου ενταύθα εις την γεωπονίαν.

Εις 3/4 ώρ. από Λιασκοβιτσιού και δεξιά επί υψώματος κείται τερπνώς το χωρίον στρέφει ολίγον προς δυσμάς και διέρχεται γέφυραν ωραίαν με 2 μεγάλα τόξα 12 μ εκροής έκαστον και τρίτον μικρόν 6 μ, και προσκολλάται εις τον προς άρκτον κείμενον λόφον δια χειροποίητου αποτόμου λιθοστρώματος. Φραγγάδες, πέραν ενός ρεύματος απ' ανατολών προς

δυσμάς, κινούντος υδρόμυλους. Εις 1 ώρ. η οδός καταβαίνει εις το ειρηνέμον ρεύμα, το οποίον ζευγνύεται δια λιθίνης γέφυρας δυο κυκλικών τόξων 10 μ εκροής και όλου μήκους 40 μ, ανωτέρω της οποίας 1/4 ώρ. το χωρίον Φραγγάδες. Το μέρος τούτο της ρευματίας είναι τερπνόν, κεκοσμημένον υπό κηπίσκων, δένδρων, χλόης και υδρόμυλων.

Η οδός διαβαίνει τον ποταμόν, αναβαίνει μικρόν προς άρκτον λόφον και εις 1/6 ώρ. καταβαίνει, και διάβασα νέον ρεύμα, εγείρεται επί του ορεινού μέρους, εφ' ού μετά 1/3 ώρ. φθάνει εις ωραίον οροπέδιον κατάφυτον υπό δρυών. Εκ του μέρους τούτου η θέα παρέχει προς δεξιάν τας υψηλότερας κορυφάς του Πίνδου, Περιστερί, και προς αριστεράν το Μιτοικέλι, μόλις απέχον 1 ώρ. από οδού, το διαχωρίζον το οροπέδιον των Ιωαννίνων από τους λίθους του Ζαγορίου.

Η οδός συμμορφουμένη μετά των ιδιότροπων ανωμαλιών του εδάφους, και ποτέ μεν υψούμενη, ποτέ δε βυθιζόμενη εις τα βάθη των σχιστοβράχων παρέχει εις τον θεατήν εξάισιον καλλονήν της φύσεως ως εκ της εργατικότητος του αδυνάτου μέρους της ανθρωπίνης κοινωνίας. Πληθύς ωραίων γυναικών καλύπτει την επιφάνειαν των όσω τερπνών τοσοούτ και αγόνων τούτων ορέων, αίτινες καλλιεργούσι παντί μέσω τας ολίγας επιδεκτικές καλλιέργειας γαίας των. Κατάλευκα ποίμνια κοσμούσι τας πλευράς των αγνωμόνων βράχων η δε άμπελος βλαστάνουσα εν τω μέσω των λίθων, υπόσχειται ρώμην εις τους άνδρας και ηδυπάθειαν εις τας γυναίκας.

Εις 3 ώρ από Λιασκοβίτζι και 1 ώρ αριστερά επί υψώματος κείται το χωρίον Ντοσνίτλια. Η οδός προχωρεί προς άρκτον και εις 3% ώρ. φθάνει εις τους μεσημβρινούς πρόποδας ενός λόφου, περιβεχόμενους υπό ρύακος εξευγμένου δια γέφυρας γοτθικής 12 μ εκροής και 9 μ ύψους. Επί του υψώματος τούτου κίται αμφιθεατρικώς το χωρίον Μπάγια, με ωραία κτίρια και περικαλή ναόν μεθ' υψηλού κωδωνοστασίου.

Η οδός παρακολουθεί το ρεύμα, το οποίον περιβάλλεται εκατέρωθεν υπό ορθοτομημένων σχιστοβράχων ηφαιστειας καταγωγής' στέφει ολίγον προς δυσμάς και διέρχεται γέφυραν ωραίαν με 2 μεγάλο τόξα 12 μ εκροής έκαστον και τρίτον μικρόν 6 μ, και προσκολλάται εις τον προς άρκτον κείμενον λόφον δια χειροποίητου αποτόμου λιθοστρώματος.

Δρομολόγιο Μέτσοβο - Ζαγόρι - Κόνιτσα, έτους 1850

αγίας Παρασκευής.

Η οδός εκ του χωρίου Βίτζαις προς Κόνιτσαν, διευθύνεται προς άρκτον, διαβαίνει δια του ειρηνέμου μοναστηρίου και εις 3/4 ώρ. φθάνει εις εν ύψωμα, ένθεν προς μεσημβρίαν φαίνεται κοιλάς τις τερπνή και το περί αυτήν επί τίνος λόφου χωρίον Λιγοψιά 1 ώρ. απέχον της οδού, με 50 κτίρια Ελλήνων είναι δε εκ των Γραμμενοχωρίων. Εκ του υψώματος τούτου η οδός διευθύνεται προς ΒΔ, διέρχεται δια της μονής αγίας Παρασκευής, ένθεν καταβαίνουσα εις την ωραίαν κοιλάδα των δυο Σουδετών, φθάνει εις 1 ώρ. από Βίτζης εις το χωρίον Άνω-Σουδενά, προς δυσμάς του οποίου 1/2 ώρ. κείται το χωρίον Κάτω-Σουδενά, αμφότερα εύμορφα χωρία, αλλ' ουχι και κόσμια ως τα προειρημένα.

[Χωρίον Βίτσαις]. 1 ώρ. ΒΔ του Κουκούλι κείται το χωρίον Βίτζαις επί των αντιπεραν του ρεύματος βράχων, και μολονότι οι κάτοικοι συνομιλούσι μεταξύ των από των έπακρων των δυο χωρίων των, η οδός καταβαίνει δια κλιμακωτού λιθοστρώματος μέχρι του ρεύματος, το οποίον ζευγνύεται δια τριτόξου λιθίνης γέφυρας, και εκείθεν αναβαίνει ομοίαν κλίμακα, και εν 1 ώρ. φθάνει εις το χωρίον Βίτζαις. Το χωρίον τούτο κείται επί βράχου τραχέως, αγόνου και ανύδρου, και περιέχει ικανώς κόσμια κτίρια. Ανωτέρω τούτου 1/4 ώρ. κείται η μονή του προφήτου Ηλιού ένθεν φαίνεται προς ανατολάς το αξιόλογον χωρίον Μονοδένδρι κείμενον επί κεκλιμένου επιπέδου και περιστοιχιζόμενον ανατολικώς υπό υψηλών και αποτόμων βράχων, εις τους πρόποδας των οποίων εν τω ρεύματι κείται η αρχαιοτάτη μονή της

[Χωρίον Τσερβάρι]. Εις 2 ώρ. η οδός διέρχεται το χωρίον Τσερβάρι με 150 κτίρια Ελλήνων, κείμενον επί ξηρότατου βράχου και περιέχον ψυχρότατα ύδατα 6° Ρεωμύρου και οικίας οχυρωτάτα, ως άπαντα σχεδόν τα Ζαγοροχώρια. Εις 2 3/4 ώρ. οδού και αριστερά 1 1/2 ώρ. προς δυσμάς κείται το χωρίον Δολιανιά, εν ώ επολέμησεν ο Γκιουλέκας. Όπισθεν δε τούτου προς ΒΔ 1 ώρ. το χωρίον Ρεδένια.

[Χωρίον Αρτισίτσα]. Η οδός εις 3 3/4 ώρ. καταβαίνει μεγάλην ρευματίαν ένθα υπάρχουν πηγαί αξιόλογου ύδατος, παρακολουθούσα τον υψηλόν και υπερήφανον κλάδον του Πίνδου, καλούμενον Πανέστι, και διατρέξασα 1/2 ώρ. τραχύτατον κατώφορον, φθάνει εις 3/4 ώρ. από Βίτζης εις το χωρίον Αρτισίτσαν, περιχαρώς κείμενον επί των ανατολικών υπωρειών του όρους με 150 κτίρια ελληνικά. Δεξιά δε τούτου 1 1/2 ώρ. επί των ΒΔ υπωρειών του όρους Πανέστι κείται το χωρίον Βίτζικόν με 60 ελληνικά κτίρια, και 1/2 ώρ. ΒΑ τούτου το χωρίον Πάπιγγο επί των

αρκτικών υπωρειών μιας υψηλής και χιονοσκεπάστου κορυφής του όρους, ως εκ τούτου καλούμενης όρος Πάπιγγον. Το χωρίον τούτο είναι το υψηλότερον απάντων των Ζαγοροχωρίων.

Εντός του ρεύματος Αρτισίτσης και προς ανατολάς του χωρίου τούτου κείται το μοναστήριον η κοίμησις της Θεοτόκου. Πλησίον αυτού και εντός των μασχαλών αποτόμων και υψηλοτάτων γρανιτοβράχων ρέει ο ποταμός Βοϊδομμάτι ή Βουδομάτι, απ' ανατολών προς δυσμάς.

Η οδός από Αρτισίτσης εις Κόνιτζαν διευθύνεται προς ΒΑ και εις 1/3 ώρ. φθάνει εις μίαν αρχαίαν εκκλησίαν, εφ' ης υπάρχει κεραμωτή επιγραφή 1078. Προς ανατολάς αυτής 1 1/2 ώρ. πέραν του ποταμού Βοϊδομμάτι, κείται το χωρίον Κλειδοιάουστα; με 20 Έλληνες. Εκείθεν η οδός καταβαίνουσα τα διαληφέντα όρη, εις 1 1/3 ώρ. πίπτει εις την κοιλάδα του ποταμού τούτου και πλησιάζει αυτόν. Η ποτέ ζευγνύουσα αυτόν λιθινή γέφυρα κατεστράφη η δε διάβαση του εν καιρώ όμβρου είναι αδύνατος.

Ο ποταμός Βοϊδομμάτι, πηγάζων ως είρηται εκ των σπλαγχνών του Πίνδου, αυξάνει δια της συρροής διαφορών άλλων ναματιαίων υδάτων, περιτρέχει την κοιλάδα Κονιτζής από ΒΑ προς ΒΔ, και χωρίζων το μεν προς την δεξιάν όχθην του Κονιτζιώτικον εδάφους, το δε προς την αριστεράν Ζαγορίτικον και Πωγωνιανικόν, απέρχεται ενούμενος μετά του ποταμού Κονιτζιώτικου (ήτοι του Αώου) περί την θέσιν Μεσογέφυρο. Η γεφύρωσις αυτού είναι δύσκολος ως εκχειλίζοντος εντός της πεδιάδος και κατακλύζοντος τας πέριξ γαίας.

Εις 1 1/2 ώρ. οδού και αριστερά 1/2 ώρ. κείται επί τίνος λοφοπλευράς το χωρίον Βοϊδομμάτι με 4 μόνα κτίρια ελληνικά, απ' ού και τούνομα του ποταμού, και υδρόμυλος. Προς άρκτον τούτου 1/3 ώρ. το χωρίον Συκιά με 15 Έλληνες. Προς δε ανατολάς της οδού επί των υψηλών βράχων κείται παλαιά εκκλησία του αγ. Αθανασίου.

Εις 1 3/4 ώρ. η οδός διαβαίνει τον ποταμόν εντός με βάθος σύνηθες 0,60-1 μ, πλάτος ακανόνιστον από 12-30 μ και ροήν τακτικήν μεν έως επικίνδυνον όμως και προ πάντων τον χειμώνα η ενταύθα γεφύρωσις του είναι εύκολος δια την στενότητα της κοίτης και την στερεότητα του πυθμένος αυτής. Τα ύδατα αυτού εισί διαυγέστατα, ψυχρά και υγιεινά, αι δε περιβάλλουσαι γαίαι ποτιστικά και γονιμάταται.

Η οδός διάβασα τον ποταμόν παρακολουθεί τους ΒΔ πρόποδας του όρους Πάπιγγον, αφίνουσα αριστερά την κοιλάδα Κονιτζής, και εις 2 ώρ. συναντά μεγάλην αποθηκην Δ.καρπών. Εκ του σημείου τούτου φαίνεται προς ΒΔ επί του όρους και 4 ώρ. μακράν το χωρίον Λιασκοβίκον, γνωστόν κατά την αποτ. Κονιτζής εις Αχρίδα οδόν. Η οδός στρέφει κατ' ευθειαν προς ανατολάς, εις 21/4 ώρ. αριστερά 1 ώρ. και πέραν του ποταμού κείται το Κονιτζιώτικον χωρίον Λιατοδούνι με 15 κτίρια Τούρκων. Προς ανατολάς τούτου 1 ώρ. το χωρίον Μάζι με 40 Έλληνες και προς άρκτου αυτού το χωρίον Στονοδόν με 60 Έλληνες.

Εκ του σημείου τούτου φαίνεται προς δύσιν το υπερήφανον όρος Αέροπον, το λεγόμενον Μέρτζικα ή Νεμέρτζικα, γνωστό ήδη δια τα ύψη και τας γυμνάς και χιονοσκεπάστους κορυφάς του_ εις δε τους πρόποδας αυτού, ήτοι 3 1/2 ώρ. δυτικώς της οδού κείται το χωρίον Διπολίτζα με 60 Έλληνες.

Εις 2 3/4 ώρ. η οδός στρέφει ολίγον προς ανατολάς και εκ του σημείου τούτου φαίνεται η πόλις Κονιτζής αμφιθεατρικώς κειμένη επί μιας λείας μασχαλιάς του Πίνδου έχουσα μέτωπον προς εσπέραν. Εντεύθεν η οδός ακολουθεί μεταξύ όρους και του Αώου ποταμού, όστις παρουσιάζεται απρόοπως κατά το μέρος τούτο, σύρνω τα ύδατα του εντός ελικοειδούς και ακανόνιστου κοίτης, και διέρχεται στενοχωρουμένη μεταξύ της αριστεράς όχθης αυτού και των περιβαλλόντων βράχων, εις τρόπον ώστε και δυσπρόορητος είναι, και επικίνδυνος και αδιάβατος εν καιρώ πολυομβρίας.

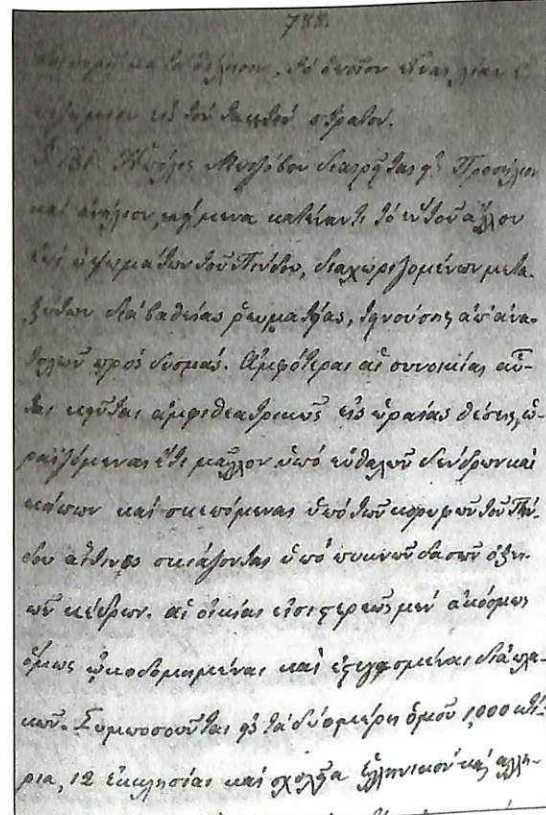
Εις 4 ώρ. από Αρτζίστας, 7 1/2 ώρ. από Βίτζης και από Κουκούλι, 12 ώρ. από Λιασκοβίτζι, 14 ώρ. από Δόλιανης και 22 ή 23 ώρ. από Μετζόβου (δια Ζαγορίου), η οδός εισέρχεται εις την πόλιν Κονιτζαν, αφού διαβή επί Εύλινης γέφυρας, ζευγνυούσης τον Αών κατά την διέξοδον αυτού εκ των στενών των έκπαλαι καλούμενων Αώου στενά και επακουμβώσης επί λίθινων ακροστηλών. Η γέφυρα αυτή έχει μήκος 40 μ, πλάτος 3 μ και σύγκειται εκ κορμών δένδρων συνηρμοσμένων μεταξύ των δια σιδηρών συνδέσμων.

§199.....

Σημειώσεις επιμελητή

1. Με τον όρο «Ρωμαίοι» εννοεί τους βλαχάφωνους Έλληνες, οι οποίοι μεταξύ τους αποκαλούνται «Αρουμούνι».

Θωμάς Β. Ζιώγας
Πολιτικός Μηχανικός
Email: thovaziogas@gmail.com

Αθλητικά Σχολιανά...

► Τον ΒΑΣΙΛΗ ΜΠΙΤΑ

✓ Γεια σας φίλοι μου. Τα σημερινά Σχολιανά θα ξεκινήσουν διαφορετικά από τις άλλες φορές.

✓ Μετά από 30 χρόνια «κουπί» στην αθλητική δημοσιογραφία, με ανακάλυψαν οι συντοπίτες μου Ζαγορίσιοι. Μετά τις φιλόφρονήσεις Ιωαννίνων, μου έστειλαν το όμορφο περιοδικό «Το Ζαγόρι». Με τη χαρά όλοι στο σπίτι του Σχολιανού, άρχισαν να ξεφυλλίζουν το περιοδικό. Τελευταίος το είδε ο Σχολιανός. Μετά τα πρώτα χαμόγελα, ένας κόμπος με έπιασε στον λαιμό. Αυτό το θρυλικό περιοδικό των απανταχού Ζαγορίσιων έχει οικονομικά προβλήματα και υπάρχει άμεσος κίνδυνος να σταματήσει την κυκλοφορία του! Μωρέ μπράβο, ολόκληρο Ζαγόρι να μην μπορεί (!) να στηρίξει οικονομικά ένα περιοδικό.

✓ Την επόμενη ημέρα βρίσκω ένα καμπίσιο φίλο μου και ανοίγουμε συζήτηση επί του θέματος. Βρε Σχολιανέ μου λέει, υπάρχει φτώχεια στο Ζαγόρι (!) και συνεχίζει ο καμπίσιος γεμάτος έπαρση: «Έχω φίλους Ζαγορίσιους που δεν έχουν μαντίλι να κλάψουν, δεν συζητάω για τους παλιούς που έχουν καβούρια στις τσέπες τους». Όπως είναι φυσικό, μου ανεβαίνει το αίμα στο κεφάλι και του απαντάω:

«Τι δες ρε παλιογκούπη που στο σπίτι σας από κάτω κοιμάται η γελάδα και από πάνω η νύφη.

Γνωρίζεις βρε χωριάτη την ιστορία του Ζαγορίου και από που ξεκίνησε η εθνική αστική τάξη; Γνωρίζεις ότι επί Τουρκοκρατίας οι Οθωμανοί είχαν μόνο τον διοικητικό έλεγχο στο Ζαγόρι και τίποτα άλλο; Ξέρεις ότι από ιδρύσεως του ελληνικού κράτους επιφανείς Ζαγορίσιοι είχαν υψηλές θέσεις σε όλη τον κρατικό μηχανισμό; Ότι σε όλα τα χωριά του Ζαγορίου είχε αναπτυχθεί ένας τεράστιος λαϊκός πολιτισμός που ανθεί μέχρι και στις μέρες μας;». Ο άνθρωπος με κοίταγε με το στόμα ανοικτό, γεμάτος έκπληξη και απορία. «Ηρέμισε βρε Σχολιανέ, υπάρχουν όλα αυτά στο Ζαγόρι και δεν μπορείτε να στηρίξετε ένα περιοδικό;». Και του απάντησα πως και το περιοδικό θα στηρίζουμε και σαι θα φτιάξουμε και μέλι θα έχουμε και σελίδες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης θα κάνουμε.

✓ Άντε βρε Ζαγορίσιοι. Ξυπνάτε, να απαντήσουμε για άλλη μια φορά στους καμπίσιους ότι το Ζαγόρι δεν θα σβήσει ποτέ. Στον φίλο μου εκ του κάμπου θα ήθελα να αφιερώσω τα λόγια του εκλεκτού ποιητή Κ. Κρυστάλη: «Παρακάθω σε, σταυραστέ, για χαμηλώσου λίγο και δος μου τις φτερούγες σου και πάρε με μαζί σου. Πάρε με επάνω στα βουνά, τι θα με φάει ο κόμπος».

✓ Για να κλείσουμε το θέμα θα ήθελα να καταθέσω μια πρόταση: το νερό «Ζαγόρι» και η εταιρία Χίτος θα μπορούσε κάλλιστα να βοηθήσει προς αυτή την κατεύθυνση. Το ίδιο ισχύει και για το νερό «Βίκος». Τα ονόματα των μεγάλων εταιριών τους έχουν άμεση σχέση με την περιοχή του Ζαγορίου. Εκτός κι αν σκοντάφτουν στην περηφάνια των Ζαγορίσιων.

(Αναδημοσιεύουμε από τον «Πρωινό Λόγο» της 15/10/2015 άρθρο του συντοπίτη μας (Λεπτοκαρυά) κ. Β. Μπίτα)

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΙΑ στο Δίκωφο με υπόγειο, ισόγειο και πάνω όροφο πάνω από 200 τ.μ. Τηλέφωνα επικοινωνίας: κινητό: 6983605753 σταθερό: 2109703817. Κα Καραμάνη Κασσιανή

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΡΕΤΡΟ

Όταν έπαιζε ποδόσφαιρο ο Στρατηγός Γκράτσιος

Στην ιστοσελίδα του Άρη η φωτογραφία της ομάδας με τον Ηπειρώτη Στρατηγό Αγαμέμνονα Γκράτσιο.

Τον Στρατηγό Αγαμέμνονα Γκράτσιο ή Γκράτζιο λίγο πολύ όλοι τον γνωρίζετε. Γιατί υπήρξε επί πολλά χρόνια ένα προβεβλημένο στέλεχος των Ενόπλων Δυνάμεων, βρισκόμενος επικεφαλής της στρατιωτικής ιεραρχίας, με αποκορύφωμα τη διετία 1980-1982 που ήταν Αρχηγός ΓΕΕΘΑ. Αλλά και στους κύκλους των φιλάθλων είναι γνωστός, καθώς το 1947 υπήρξε ποδοσφαιριστής του Άρη Θεσσαλονίκης και μετέπειτα που αποστρατεύτηκε από το στράτευμα εθίτευσε και σε διοικητικές θέσεις των κιτρινών. Τέτοιες μέρες πριν από 65 χρόνια και συγκεκριμένα την Κυριακή 22 Οκτωβρίου 1950, σε ένα παιχνίδι κυπέλλου που έγινε στα Γιάννινα, ο Αβέρωφ κέρδισε με σκορ 2-1 τον Ατρόμητο. Σ' αυτό το τοπικό ντέρμπι ένα γκολ έβαλε ο Γκράτσιος. Το όνομα Γκράτσιος τότε δεν έλεγε τίποτα και γι' αυτό δεν υπάρχει καμία ιδιαίτερη αναφορά στα ρεπορτάζ της εποχής. Από μαρτυρίες προκύπτει ότι ήταν στρατιωτικός και έπαιζε παράλληλα ποδόσφαιρο, οπότε όλα τα στοιχεία συνηγορούν στο ότι ήταν ο Αγαμέμνων Γκράτσιος, όπως μας έπαιαν και οι τότε ποδοσφαιριστές του Αβέρωφ Κώστας Κόκκας και Γιώργος Νικολαΐδης που αγωνίστηκαν στο παιχνίδι αυτό. Τον ίδιο μας ανέφερε χτες και ένας ανεπιφύκτου στρατηγού που ζει στα Γιάννινα. Ο Αγαμέμνων Γκράτσιος γεννήθηκε το 1923 στον Ελαφότοπο Ζαγορίου, αλλά από μικρός μεγάλωσε στη Θεσσαλονίκη, όπου πήγε όλη η οικογένειά του, αφού ο πατέρας του ήταν δάσκαλος. Το 1947 υπήρξε ποδοσφαιριστής του Άρη Θεσσαλονίκης και μάλιστα η φωτογραφία του στρατηγού με την κιτρινομαυρή φανέλα και όλη την ομάδα είναι στα γραφεία της

κιτρινομαυρής ομάδας στη Θεσσαλονίκη. Στη δεκαετία του '40 δεν υπήρχε οργανωμένο ποδόσφαιρο ούτε μεταγραφικοί κανόνες που δέσμευσαν σωματεία και παίκτες. Έτσι υπηρετώντας στα Γιάννινα έπαιξε για λίγο και στον Αβέρωφ, έστω και τιμητικά σε λίγα παιχνίδια. Περισσότερο ταίςτηκε ποδοσφαιρικά με τον Άρη σαν παίκτης και μετά την αποστρατεία του σαν παράγοντας. Ο «Η.Α.» σημείωσε για το παιχνίδι ότι ο Ατρόμητος είχε πολλά παράπονα από τη διαιτησία. Μάλιστα ακυρώθηκε κανονικό γκολ και απειλήθηκε διακοπή του αγώνα λόγω επεισοδίων. Το παιχνίδι τελικά ολοκληρώθηκε, αλλά ο αρχηγός του Ατρόμητου Σταύρος Μαβίδης έκανε ένσταση κακής διαιτησίας που στάλθηκε στην ΕΠΟ. Για το ντέρμπι αυτό των «αιωνίων» το ρεπορτάζ του «Η.Α.» φέρει υπογραφή «ΛΕΥΤ» και είναι του αείμνηστου διευθυντή της εφημερίδας Λευτέρη Τζάλλα που πρώτος καθέρωσε τα αθλητικά στις εφημερίδες των Ιωαννίνων συνεισφέροντας και ο ίδιος με δικά του ρεπορτάζ.

Όσο για το παιχνίδι κυπέλλου, ο Αβέρωφ κέρδισε με 2-1 τον Ατρόμητο, σε ένα μας που έγινε στα Γιάννινα παρουσία 7.000 θεατών. Στους 26' ο Γκράτσιος έκανε 1-0 για τον Αβέρωφ και λίγο μετά στο 28' ο Τρυμπόνιος έκανε το 2-0. Ο Ατρόμητος στο 49' μείωσε το σκορ σε 2-1 με τον Αλέξη Ζώη. Διατητής ήταν ο Σειτάνιδης. Η σύνθεση της νικήτριας ομάδας: Χατζής, Λιόντος, Καρανίδης, Νότσικας, Κόκκας, Νικολαΐδης, Μακρής, Δούμας, Λάμαρης, Γκράτσιος, Κρικωνής. Δυστυχώς δεν αναφέρεται η σύνθεση του Ατρόμητου.

(Ηπ. Αγών 24/25-10-15)

Από το Τελ Αβίβ στα Ζαγοροχώρια

ΓΝΩΜΗ

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

Την περασμένη εβδομάδα πέρασα μερικές ημέρες στα Ζαγοροχώρια. Είχα φτάσει μόλις στο κατάλυμα που θα μας φιλοξενούσε και στο μεγάλο καθιστικό που ζεστάνει οι ζωηρές φλόγες στο τζάκι δεν άκουγες ελληνικά. Μου έκανε εντύπωση γιατί δεν ήταν καλοκαίρι, και δεν έκανα διακοπές στη Μύκονο ή στην Κρήτη.

Αντίθετα, βρισκόμουν στην καρδιά της Ηπείρου, έξω ο βοριάς λυσσομανούσε, η θερμοκρασία έδειχνε 7,5 βαθμούς Κελσίου και οικογένειες Άγγλων και Γάλλων δοκίμαζαν τσάι βουνού, διάβαζαν το βιβλίο τους ή απλώς είχαν πιάσει κουβέντα με τους ιδιοκτήτες του ξενώνα.

Το ίδιο βράδυ, σε μια τυπική ταβέρνα του χωριού, ένα ζευγάρι μας ρώτησε ευγενικά στα αγγλικά αν μπορούσαμε να τους βοηθήσουμε με τον κατάλογο. Η μια κουβέντα έφερε την άλλη και μέσα σε λίγα λεπτά μάθαμε ότι ο ηλικιωμένος άντρας και η γυναίκα του ήταν από τη Χάιφα του Ισραήλ. Προσπαθήσαμε να μη δειξουμε την έκπληξή μας, κάτι που δεν αποφύγαμε το άλλο πρωί, όταν περπατώντας σε ένα ωραίο, ηπειρώτικο τοξωτό γεφύρι ένας νέος άντρας κοντά στα 35, με σακίδιο στην πλάτη, μας ζήτησε να τον φωτογραφίσουμε. Μας μίλησε με ενθουσιασμό για την περιοχή και την Ελλάδα. Ήταν από το Τελ Αβίβ και δεν μπορούσαμε να μην αναρωτηθούμε: «τι συμβαίνει με το Ισραήλ και τα Ζαγοροχώρια;». Κάποια μυστική διασύνδεση που οι κοινοί θνητοί αγνοούσαμε;

Με τόσο μεγάλη παρουσία Ισραηλινών τέλη Οκτωβρίου στην Ήπειρο δεν ήταν τόσο δύσκολο να μάθουμε ότι το τουριστικό κύμα από το Τελ Αβίβ οφείλεται στην πολύ καλή φήμη που απέκτησε ο συγκεκριμένος προορισμός μέσα από το Διαδίκτυο. Λίγα χρόνια νωρίτερα, όταν η Τουρκία έπαψε να απο-

τελεί επιλογή για διακοπές για πολλούς Ισραηλινούς, μια χούφτα ανθρώπων έφτασε στα Ζαγοροχώρια αναζητώντας έναν λιγότερο προφανή συνδυασμό ιστορίας και φύσης. Είναι γνωστό ότι η Θεσσαλονίκη αποτελεί ταχύτατα αναδυόμενο προορισμό για πολλούς Ισραηλινούς που έρχονται να αποτίσουν φόρο τιμής στην «Ιερουσαλήμ των Μεσογείων». Στο ίδιο πλαίσιο, «ανεβαίνουν και τα Γιάννινα που κάποτε διέθεταν σημαντική εβραϊκή κοινότητα, ενώ επιβιώνει μέχρι σήμερα η παλιά συναγωγή. Ενδιάμεσα υπάρχουν τα Μετέωρα, πολύ κοντά βρίσκεται και η Κέρκυρα. Εμείς δεν τα πολυσκεφτόμαστε όλα αυτά, όμως για έναν ξένο επισκέπτη, το «πακέτο» για το οποίο μιλάμε είναι μαγικό.

Το σημαντικό είναι ότι τα Ζαγοροχώρια ανταποκρίνονται: τα περισσότερα χωριά διατηρούνται σε καλή κατάσταση, είναι τουριστικές υποδομές, είναι υψηλού επιπέδου (οι περισσότερες μονάδες είναι τεσσάρων αστέρων), ενώ πολύ καλή δουλειά έχει γίνει στη χάραξη και τη συντήρηση μονοπατιών μέσα από δάση και σε άλλους τόπους μοναδικού φυσικού κάλλους. Μοναδική παραφωνία η ρύπανση της λίμνης των Ιωαννίνων που οφείλεται σε παράνομες απορρίψεις αποβλήτων από βυτιοφόρα, από κτηνοτροφικές και βιομηχανικές μονάδες, από τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων, από παράνομες χωματερές, κ.λπ.

Τα δύο πρόσωπα της ίδιας χώρας, το ένα τόσο βασανιστικά δίπλα στο άλλο.

(Άρθρο της «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ» 3/11/2015. Το διάβασα, μου άρεσε, αγάλλιασε η ψυχή μου.

Το στέλνω στο αγαπητό μας περιοδικό «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ» γιατί πιστεύω ότι τόσο η ηρωική συντακτική ομάδα, όσο και αυτοί που γράφουν σ' αυτό και ακόμη όσοι το διαβάζουν, θα χαρούν.

Μάκης Κομπάρος)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Στο Μοναστήρι Ασπραγγέλων

ΤΟΥ ΜΑΚΗ ΚΟΜΠΑΡΟΥ

Ο Μητροπολίτης Ιωαννίνων κ.κ. Μάξιμος στους Ασπραγγέλους.

Στις 8 Σεπτεμβρίου, εορτή Στεφάνου Θεοτόκου, χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ιωαννίνων κ. Μάξιμου και του αιδεσιμωτάτου ιερέως Ασπραγγέλων Ιωάννη Παπαδημητρίου, τελέστηκε μέγας εσπερινός. Παραβρέθηκε ο Περιφερειάρχης Ηπείρου κ. Καχριμάνης, ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Σπύρου, πλήθος προσκυνητών επισκεπτών από Ιωάννινα, Ασπραγγέλους και κατοίκων της περιοχής.

Το μικρό εκκλησάκι του μοναστηριού γεμάτο προσκυνητές με το σύνολο των υπολοίπων στον αύλειο χώρο της μονής με αναμμένα κεριά.

Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το μοναστήρι τον Ιούλιο του 1943 πυρπολήθηκε την ίδια μέρα με την πυρπόληση της εκκλησίας των Ασπραγγέλων και του συνόλου σχεδόν των οικιών του χωριού, από τα Γερμανικά στρατεύματα κατοχής.

Ο ιερομόναχος Εφραίμ έκανε ό,τι μπορούσε για να αναστηλώσει και επισκευάσει κάπως τόσο τον ιερό ναό, όσο και τα κελιά με τα τεράστια κρεβάτια. Μετά το θάνατο του Εφραίμ ο Ασπραγγελιώτης Φρίξος Τσολάκης με τη βοήθεια μερικών συγχωριανών και ενός τεχνίτη Καρυών, συνέχισαν το έργο του ιερομόναχου και με συνεχείς επισκέψεις και προσωπική εργασία κράτησαν το μοναστήρι περιποιημένο και λειτουργικό.

Σήμερα το μοναστήρι μετά από σεβαστό χρηματικό ποσό που διέθεσε ο Περιφερειάρχης κ. Καχριμάνης, είναι σε άριστη κατάσταση.

Τοιχοποιίες πέτρινες, περιποιη-

μένοι και μυστρισμένοι τοίχοι, στέγες με μαυρόπλακες, βαμμένα κουφώματα, αύλειος χώρος πλακόστρωτος, κελιά περιποιημένα και σανιδένια πατώματα και νταβάνια, κρεβάτια τεράστια επιπλωμένα με προσφορές και δωρεές.

Είναι η πρώτη φορά που υψηλά ιστάμενος της πολιτείας επισκέπτεται το μοναστήρι.

Εντυπωσιακή και επαινετή η παρουσία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ιωαννίνων στη μονή.

Ο Σεβασμιώτατος από την ημέρα της ενθρόνισής στη Μητρόπολη Ιωαννίνων επισκέφτηκε πάρα πολλά χωριά και εκκλησίες της περιοχής του. Όπως με πληροφόρησε ο εξάιτερος άνθρωπος, οικογενειάρχης και ιεραρχικός πατέρας Ιωάννης Παπαδημητρίου, ο Σεβασμιώτατος οργάνωσε και οργανώνει τακτικά σεμινάρια για τους ιερείς της περιοχής του με ποικίλα θέματα, για την καλύτερη εκτέλεση των ιερατικών και λειτουργικών καθηκόντων.

Ειδικότερα για το μοναστήρι και τους Ασπραγγέλους, πάντα κατά τον πατέρα Ιωάννη, ο Σεβασμιώτατος εξεδήλωσε μεγάλο ενδιαφέρον τόσο για την οικοδόμηση κωνοστασίου στην κεντρική εκκλησία του χωριού, όσο και για την προστασία των ερειπίων και των διασωθέντων τοίχων της καμμένης εκκλησίας του Αγίου Νικολάου.

Ακόμη, σε συνεργασία με τον Περιφερειάρχη Ηπείρου, κατά την παρουσία του στο μοναστήρι, σχεδίασαν την ασφαλιτόστρωση του δρόμου και την ηλεκτροδότηση της μονής.

Για το ανασκαφικό του έργο

Ο Δήμος Νάουσας τίμησε τον αείμνηστο Ζαγορίσιο Φώτη Πέτσα

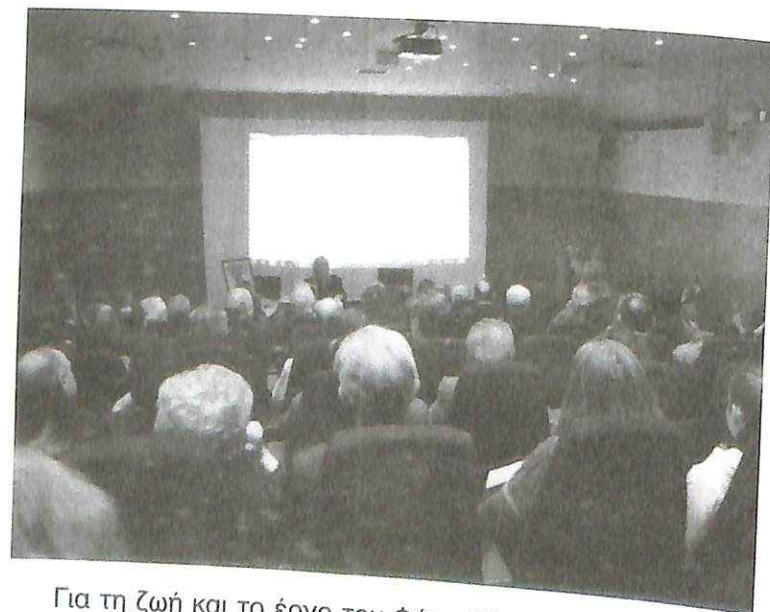

– Εκδήλωση για τον αείμνηστο Φώτη Πέτσα, ομότιμο καθηγητή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, οργάνωσαν την Κυριακή ο Δήμος Ηρωικής Πόλης Νάουσας και η Πολιτιστική Εταιρεία «Ο Αριστοτέλης», προκειμένου να τον τιμήσουν για την ανασκαφή και δημοσίευση του Τάφου της Κρίσεως και του αρχαίου Νυμφαίου. Παράλληλα με την απόδοση τιμής στον ακαταπόνητο αρχαιολόγο, η εκδήλωση στη μνήμη του αποσκοπούσε στη συνέχιση και διεύρυνση των ανασκαφών του αρχαίου Νυμφαίου της Μιέζας.

Ο Φώτιος Μ. Πέτσας γεννήθηκε στην Αρίστη Ζαγορίου. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στο Ελληνοϊταλικό πόλεμο, τιμηθείς με τον Πολεμικό Σταυρό Β' Τάξεως.

Υπηρέτησε στους Δελφούς ως Προϊστάμενος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Δελφών, μέχρι την απελευθέρωση. Τοποθετήθηκε στα Ιωάννινα ως πρώτος Έφορος της νεοσύστατης Εφορείας Αρχαιοτήτων Ηπείρου (1945-1947), για να ακολουθήσουν τοποθετήσεις και σε άλλες αρχαιολογικές υπηρεσίες, έως ότου το 1971 να εκλεγεί τακτικός καθηγητής της Κλασικής Αρχαιολογίας στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Διετέλεσε Κοσμήτωρ της Φιλοσοφικής Σχολής το ακαδημαϊκό έτος 1973-1974 και συνταξιοδοτήθηκε το 1975.

Για τη ζωή και το έργο του Φώτη Πέτσα μίλησαν η Βασιλική Πέτσα, κόρη του τιμώμενου και ο Ιωάννης Γραικός, Αρχαιολόγος Εφορείας Αρχαιοτήτων Ημαθίας.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Γ. ΤΖΑΛΜΑΚΛΗΣ
(Ένας ακόμη βουλευτής με ρίζες Ζαγορίσιες)

Στις τελευταίες εκλογές της 20ης Σεπτεμβρίου, βγήκε για δεύτερη φορά, βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ ο Χαρίλαος (Χάρης) Τζαλμακλής του Γεωργίου, στο νομό Πιερίας. Από εκεί είναι η καταγωγή της μητέρας του Μαίρης Στάθη, από το Λιτόχωρο Κατερίνης. Από την μεριά του πατέρα του, είναι Γιαννιώτης, του Γεωργίου Τζαλμακλή και τα αδέρφια του Δημήτρης και Νίκη Τζαλμακλή είναι κάτοικοι Ιωαννίνων.

Έχει όμως και ρίζες στο Ζαγόρι, από την γιαγιά του Ανδρονίκη Βογά, σύζυγο Χαριλάου Τζαλμακλή, από την πολύ παλιά Ζαγορίσια οικογένεια των Αγιογράφων Βογάδων. Γι' αυτό είναι και ξάδερφος με την Βουλευτή Ιωαννίνων Μερóπη Τζούφη γιατί έχουν και οι δυο, παππού η Μερóπη, γιαγιά ο Χάρης απ' το Καπέσοβο. Του αρέσει να επισκέπτεται το Ζαγόρι όποτε μπορεί. Όταν ήταν μικροί, με τον πρώτο ξάδερφό του, Γιώργο Χατζηγιάννη, δικηγόρο, χαιρόταν πολύ τα παιχνίδια, στο Καπέσοβο τα καλοκαίρια και ιδίως την μπάλα. Φοίτησε στη Ζωσιμαία Σχολή και ύστερα εισήλθε στη Νομική Θεσσαλονίκης. Ξαν φαντάρος υπηρέτησε σε διάφορες δυσμενείς για τότε περιοχές, όπως Χίο, Λαμία και και...

Κατόπιν έγινε Δικηγόρος στην Κατερίνη, όπου έκανε μια υπέροχη οικογένεια με την επίσης Δικηγόρο Πόπη Καρτέτση. Έχει τρεις γιους. Ο πρώτος, ο Γιωργής, τελείωσε Νομική και εργάζεται σαν Συμβολαιογράφος. Ο δεύτερος Αθανάσιος-Αλέξανδρος τελείωσε Νομική, είναι ασκούμενος και υπηρετεί την Πατρίδα, λίγο Γιάννενα και μετά Λιτόχωρο. Ο τρίτος Ιάσωνας-Ιωάννης είναι δευτέρα Λυκείου. Για τους φίλους και τους συγγενείς του, είναι το καλό παιδί, όπως τον θυμούνται από μικρόν, γελαστό και ανεξίκακο. Για την επισημή και την δουλειά του είναι υπεύθυνος και σωστός, τέλειος για την οικογένειά του και τώρα αγωνιστής για τα πιστεύω του όπως ο παππούς του Χαρίλαος και ο αντάρτης πατέρας του Γιώργος.

Ευχόμαστε να είναι σιδερένιος και αφού δεν κατάγεται από μεγάλα τζάκια πολιτικών και είναι ένας από τον απλό λαό, να σταθή με όλες τις δυνάμεις του δίπλα σε αυτόν τον ταλαιπωρημένο λαό. Καλή δύναμη και μεγάλη τύχη για να αντέξει και να μείνει ακέραιος, μέσα σ' αυτό το άντρον των 300 (Τριακοσίω).

Ελένη Ζούκη-Τζαλμακλή

Πολιτιστικοί Σύλλογοι με νέες ιδέες, προσφορά, γνώση και ψυχαγωγία...
(Με αφορμή έργο του Αριστοφάνη από παιδιά του Ελαφότοπου)

Είναι ωραίος όσο και συγκινητικός αυτός ο καλοκαιρινός συναγωνισμός των πολιτιστικών συλλόγων των χωριών για το θέμα των εκδηλώσεών τους. Δραστήριοι και εφευρετικοί ψάχνουν για ιδέες πρωτότυπες που θα προσφέρουν εκτός από ψυχαγωγία και ευχαρίστηση, κυρίως γνώση.

Να γνωρίσουν δηλαδή οι νεότεροι τις συνήθειες, τη ζωή, τις δραστηριότητες, γενικά την καθημερινότητα των προηγούμενων γενεών σαν τιμή και σαν προσκύνημα αλλά και σαν πηγή για να συνεχίσουν την παράδοση του τόπου τους.

Βέβαια υπάρχουν και σύλλογοι άλλης λογικής που χάριν ευκολίας ή μοντερνισμού, υιοθετούν έτοιμες ξενόφερτες λύσεις, μουσική και παραστάσεις που σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να θεωρούν σαν Ζαγορίσιες καλοκαιρινές εκδηλώσεις και, με λύπη, δεν αξίζει να αναφερθεί κανείς σ' αυτές.

Ένα χωριό που δεν αρκείται, δεν συμβιβάζεται με τα έτοιμα αλλά θέλουν οι ίδιοι, οι νέοι του, να δημιουργούν και να παίρνουν μέρος σ' αυτά, είναι ο Ελαφότοπος (το Τσερβάρι). Τις ξενόφερτες μουσικές και τους θιάσους δεν τους «καταδέχονται» στο Τσερβάρι.

Γιατί μπορούν και δημιουργούν μόνοι τους. Μπροστά πάντοτε ο αθλητικός όμιλος με τον Πρόεδρό του Ηρακλή Τζόκα μπροστάρη και το συμβούλιό του και όλους τους χωριανούς κοντά, κάθε ηλικίας.

Γι' αυτό κάθε χρόνο, το χωριό πλημμυρίζει από τους ξενητεμένους του κι από τους φίλους τους που ενθουσιάζονται και δένονται μαζί τους.

Εκείνο όμως που προκαλεί εντύπωση κάθε χρόνο σ' αυτήν την εξαιρετική παρέα του αθλητικού ομίλου, είναι

ότι προσπαθούν να αναβιώσουν με τις εκδηλώσεις τους τα ήθη και τα έθιμά τους. Μπορεί να μην είναι τέλειες αλλά είναι δικές τους κι αποτελούν ένα ερέθισμα.

Φέτος, πρώτο μέλημα του ομίλου ήταν το γήπεδό τους που κάθε χρόνο εκσυγχρονίζεται με πολύ κόπο αλλά και περισσότερο μεράκι.

Έτσι με μέρος των χρημάτων του πανηγυριού έφτιαξαν κι υποδειγματικό γήπεδο μπάσκετ με τερέν. Κι έγιναν τόσα πολλά φέτος στο χωριό.

Εκτός από το μοναδικό 3ήμερο πανηγύρι με τον Πατριάρχη του Ζαγορίσιου κλαρίνου Γρηγόρη Καψάλη και την κομπανία του, διοργανώθηκαν κι αθλητικοί αγώνες τα «Γκρά-

Η ιδέα και η πρωτοβουλία ανήκουν στον χωριανό ηθοποιό Ηλία Γκογιάννο και τον φιλόλογο Μίμη Ροσιλόβαλη. Κι ανέλαβαν οι δυο τους μέσα σε μια βδομάδα να διδάξουν και να σκηνοθετήσουν μια παράσταση απαιτήσεων από παιδιά. Το νέο φυτώριο πρόθυμα καλοδέχτηκε μαζί με τους γονείς τους την ιδέα.

Γράφει η ΕΛΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ

Την παρουσίαση και τα σκηνικά της εκδήλωσης ανέλαβε όπως πάντα ο ακούραστος Μιχάλης Οικονομίδης και την τεχνική υποστήριξη ο Ηρακλής Τζόκας.

Κι ήρθε η μεγάλη στιγμή.

Ο Ελαφότοπος, όπως και άλλα ίσως χωριά του Ζαγορίου, είναι ένα χωριό με πλούσια θεατρική και χορευτική παράδοση...

τζια 2015» με επείδειξη τοξοβολίας από τον αθλητή Στέφανο Κικόπουλο, αγώνες ποδοσφαίρου και μπάσκετ μικρών και μεγάλων ηλικιών, ορειβατική εκδρομή στους καταρράκτες Ηλιοχωρίου.

Ακολούθησαν αγώνες τέχνης με ποιήματα, απαγγελίες, φωνητική και ενόργανη μουσική από νέους του χωριού. Η κορύφωση όμως ήταν η θεατρική παράσταση νέων του χωριού με θέμα τον «Πλούτο» του Αριστοφάνη.

Κατάμεστο το μεσοχώρι με τους ηλικιωμένους στις πρώτες θέσεις να θυμούνται τα νιάτα τους. Γιατί ο Ελαφότοπος, όπως και άλλα ίσως χωριά του Ζαγορίου, είναι ένα χωριό με πλούσια θεατρική και χορευτική παράδοση. Κάτω από τον βαθύσκιο πλατάνο, στημένο το σκηνικό του Παρθενώνα. Και όλοι καρτερούν ανυπόμονα.

Κι αρχίζουν να προβάλλουν ένας-ένας με χλαμύδες αγόρια και κορίτσια μικροί ηθοποι-

οί, με άνεση θαυμαστή, με επαγγελματισμό ζηλευτό, με υπευθυνότητα και σοβαρότητα απaráμιλλη. Ο Ιωσήφ Γκογιάννος, ο Ηλίας Γκογιάννος, ο Γιάννης Λιόγκας, ο Θάνος Κουτσογούλας, η Ελένη Μητρογιάννη, η Ευρυδίκη Αναγνωστοπούλου, ο Γιώργος Ζαχαρέας, ο Παύλος Φαϊτάς, ο Φωκάς Αναγνωστόπουλος και ο Γιώργος Γκογιάννος.

Άφωνοι παρακολουθούν οι θεατές. Δακρυσμένοι οι γονείς αλλά και παλαιότεροι. Πόσα θα τους θύμιζε η παράσταση!

Μέσα σε θύελλα χειροκροτημάτων τελείωσε η παράσταση και οι μικροί ηθοποιοί χάθηκαν στις αγκαλιές... Οι υποκλίσεις της χαρισματικής ομάδας και των άξιων εμπνευστών και δημιουργών κράτησαν ώρα.

Ο Μιχάλης κάλεσε τους παλαιότερους Κώστα Ζινδριλή και Μενέλαο Κικόπουλο να θυμηθούν. Και θυμήθηκαν, τη Γκόλφω, την Τρισεύγενη κι άλλες πολλές παραστάσεις με τους γυναικείους ρόλους να υποδύονται άντρες για τα αυστηρά ήθη της εποχής, χείμαρρος οι αναμνήσεις τους σκόρπισαν συγκίνηση, με τους μικρούς ηθοποιούς να ρουφούν σαν το σφουγγάρι υποσχόμενοι: Το 'Άμες δ' εγεσόμεθα...

Αναμνηστικά αγαλματίδια με τη ορειχάλκινη κουκούβια, δείγμα σοφίας, έτοιμασε ο Μιχάλης και μοίρασαν οι γεροντότεροι. Ήταν μια υπέροχη βραδιά. Γεμάτη νοήματα και συγκίνηση που ενθουσίασε τους παρευρισκόμενους.

Αξίζουν πολλά πολλά συγχαρητήρια στους δημιουργούς, στους συντελεστές, στους μικρούς ηθοποιούς, στην άξια ομάδα του αθλητικού ομίλου Ελαφότοπου.

Ευχαριστούμε, και του χρόνου!

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΒΛΑΣΗΣ Γ. ΓΙΑΝΝΕΛΟΣ
(1926-2015)

Γιος μεταναστών, γεννήθηκε στο μακρινό Κέιπ-Τάουν της Νότιας Αφρικής το 1926. Γονείς του ο Γιώργος Γιαννέλος από την Υπάτης της Φθιώτιδας και η Ζαγορίσια (Κάτω-Σουδενιώτισσα) Άρτεμις Αθανασίου Γκράτζιου, η οποία παντρεύτηκε εκεί, ύστερα από μεσολάβηση (προξενιά) του ταξιδευμένου εκεί συγχωριανού της Κώστα Δριγκόπουλου (Τσούμπα), φίλος του Γιώργου Γιαννέλου.

Η Άρτεμις έφερε στη συνέχεια, σ' εκείνο το άκρο της Αφρικής και τα 3 απ' τα 4 αδέρφια της, τα οποία δίπλα στον ήδη δημιουργημένο γαμπρό τους, δούλεψαν, πρόκοψαν και έμειναν για πάντα εκεί.

Η οικογένεια Γιαννέλου, προπολεμικά (1936), γύρισε και εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, οικονομικά ευκατάστατη πια. Εκεί ο Βλάσης τέλειωσε το Δημοτικό κι έκανε τις πρώτες τάξεις του Γυμνασίου. Ο πόλεμος του '40 και η κατοχή έφερε ολόκληρη την οικογένεια Γιαννέλου στο χωριό της Άρτεμις στο σπίτι του παππού του Βλάση, όπου πέρασε, άνετα θα λέγαμε, τα δύσκολα εκείνα χρόνια, στο «γερό» νοικοκυριό του Νάσου Γκράτζιου. Ο Βλάσης συνέχισε το Γυμνάσιο και αποφοίτησε από τη Ζωσιμαία Σχολή το 1944, χρονιά της απελευθέρωσης. Έζησε στο χωριό 4 χρόνια. Ήρθε 14 χρονών εκεί και έφυγε 18. Τον θυμόμαστε εμείς οι νεότεροι, για το αθλητικό του παράστημα, τη γεροδεμένη κορμοστασιά του. Τον ζηλεύαμε, γιατί ενώ εμείς κυνηγούσαμε τα πουλιά με τα γνωστά «λάστιχα» (δίχαλες σφεντόνες), εκείνος το έκανε μ' ένα ωραίο φλόμπερ που είχε φέρει μαζί του.

Με την αναχώρηση των Γερμανών, «έφυγε» κι ο πατέρας του οποίος έμεινε εκεί στα Σουδενά για πάντα. Στο χωριό που συνδέθηκε με τ' όνομά του, αφού ήταν αυτός που συνετέλεσε στη σωτηρία του από το κάψιμο των Γερμανών τον Αύγουστο του 1944. (Πολλές φορές αναφερθήκαμε από το περιοδικό μας στο γεγονός της σωτηρίας του χωριού μας που καθιέρωσε και το πανηγύρι μας στις 29 Αυγούστου).

Η οικογένεια Γιαννέλου, η μάνα Άρτεμις μόνη πια, με τα δυο παιδιά της το Βλάση και την Ειρήνη, με το τέλος της Κατοχής γύρισε πάλι στη Νότια Αφρική που ήταν πάντα τ' αδέρφια της με τα οποία ο Βλάσης έζησε και δούλεψε ως το τέλος της ζωής του.

Αυτά τα 4 από τα παιδικά του χρόνια που τα έζησε στα Κάτω Σουδενά ποτέ δεν τα ξέχασε ο Βλάσης και συχνά γύριζε από την Αφρική στο χωριό με νοσταλγία.

Ο θάνατός του μας λύπησε, αλλά δεν μας ξάφνιασε (στις μεγάλες ηλικίες δεν ξαφνιάζει ο θάνατος). Εκείνο που μας ξάφνιασε και μας συγκίνησε βαθιά, ήταν η επιθυμία-εντολή που άφησε στα παιδιά του που έλεγε: «**όταν πεθάνω να κάνετε την αποτέφρωσή μου και τη μισή από την τέφρα μου να την σκορπίσετε σε μια Ελληνική θάλασσα και την άλλη μισή θα πάτε και θα την σκορπίσετε στον «Παπαδάσο» του χωριού μας** (είναι η λοφοκορφή πάνω από το πατρικό σπίτι της μάνας του, εκεί που έζησε τα 4 κατοχικά χρόνια).

Και ούτω εγένετο. Ο γιος του μαζί με τη γυναίκα του ήρθαν απ' το μακρινό Κέιπ-Τάουν και τέλεσαν την επιθυμία του πατέρα τους.

Ήταν όμορφος άνθρωπος ο Βλάσης κι όμορφα πέθανε.

Βλάση, όσοι σε γνώρισαν θα σε θυμούνται, αλλά κι όσοι δεν σε γνώρισαν θα θυμούνται και θα τιμούν την αγάπη σου για την πατρίδα γη και το χωριό του παππού σου και των παιδικών σου χρόνων.

Β.Τ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΠ. ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
(1920-2015)

Ο Κων/νος Διαμάντης γεννήθηκε, μεγάλωσε και έζησε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στο Πάπιγκο. Απόγονος, εκ μέρους της μητρός του, του προσπαπού του Χαρίση Παπατζόμου, από το Μικρό Πάπιγκο, ισχυρού και δραστήριου τοπάρχη του Παπίγκου και του Ζαγορίου (όπως αναφέρει ο Ιωάν. Λαμπριδής στα «Ζαγοριακά» του), εκ πατρός δε από Σουλιάτικη

γενιά. Τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο του Παπίγκου και κατόπιν τη Ζωσιμαία Σχολή Ιωαννίνων. Έλαβε μέρος στον Ελληνοϊταλικό πόλεμο ως έφεδρος Λοχίας και κατόπιν στην Εθνικήν Αντίστασιν του ΕΔΕΣ και έγραψε το βιβλίο του «Μνήμες, Πόλεμος και Κατοχή, Πάπιγκο 1940-1944». Εργάστηκε στο ΙΚΑ Ιωαννίνων από όπου και συνταξιοδοτήθηκε.

Παντρεύτηκε την Πόπη, γόνο της δασκαλοοικογένειας Γρηγορίου Στάρα από το Μικρό Πάπιγκο. Απόκτησαν δύο παιδιά: τη Ρένα, καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και τον Θωμά, έμπορο.

Εξαιρετος άνθρωπος, την διέκρινε η ειλικρίνεια, η φιλομάθεια, η τιμιότητα, η καλωσύνη, η ευφυΐα, η ισχυρή μνήμη, η παρατηρητικότητα, το πάθος του να φέρνει σε πέρας κάθε εργασία που αναλάμβανε, η αθληση και ιδιαίτερα το σκι, στο οποίο μάλιστα ήταν πρωτοπόρος. Επίσης η ορειβασία, η λατρεία του στην ιστορία και τον πολιτισμό του Παπίγκου και το φυσικό του περιβάλλον.

Από πολύ νέος και πέραν του 90 έτους αγωνίζονταν και ενδιαφέρονταν με ζήλο για τα κοινά του χωριού, τότε ως Κοινοτικός Σύμβουλος, τότε ως μέλος ή Πρόεδρος της Κοινότητας, του Εξωραϊστικού και Ορειβατικού Συλλόγου. Πότε ως μέλος της Εκκλησιαστικής Επιτροπής. Εκεί δε που διέθεσε ένα μεγάλο μέρος από τη ζωή του, ήταν η Εφορεία των Καλλινειών Σχολείων Παπίγκου, καθώς και το Κληροδότημα Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου –κετός από το βιβλίο που έγραψε «Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος και Σαμουήλ Χάου» –άλλοτε ως μέλος και άλλοτε –ιδίως– ως Πρόεδρος αυτών, ανέπτυξε μετά των λοιπών μελών του Δ.Σ. αξιόλογη φιλανθρωπική, πνευματική και κοινωνική δράση, όσο ποτέ άλλοτε στην Ιστορία της Εφορείας των Καλλινειών Σχολείων και του Κληροδοτήματος «Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου». Αξέχαστη θα μείνει η προσπάθεια του ίδιου ως Προέδρου και των μελών του Δ.Σ. που κατέβαλαν για την ίδρυση Πνευματικού Κέντρου στο Πάπιγκο, ασχέτως που δεν πραγματοποιήθηκε.

Τη διαύγεια του νου του, το ευθυτενές παράστημά του και την ευκινησία του σώματός του, τα κράτησε μέχρι της τελευταίας του πνοής.

Συλλυπούμαι βαθύτατα τους οικείους του, ευχόμενος όπως ο Θεός, την μεν ψυχήν του Κώστα αναπαύσει εκεί όπου οι άγιοι αναπαύονται, «εν τόπω φωτεινόν, εν τόπω χλοερών, εν τόπω αναψύξεως, ένθα απέδρα οδύνη, λύπη και στεναγμός αλλά ζωή ατελεύτητος», στα δε παιδιά του Ρένα και Θωμά και σ' όλους τους δικούς του, δίδει δύναμη και αντοχή για να μπορούν ν' αντέξουν το βάρος του πόνου που τους έλαχε: Αγαπητέ μου Κώστα, αιωνία σου η μνήμη!

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ

ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΤΣΙΟ ΤΣΟΥΜΑΝΗ

Καμάρι και στήριγμα της Νάσιανας. Η ορφάνια γρήγορα τον έκανε πατέρα για τις τρεις αδελφές του, την Χρύσα, την Αθηνά και την Ελευθερία και πήρε το δρόμο της ξενιτιάς. Μια ζωή εργάτης στην Γερμανία.

Κι αφού τις καλοπάντρεφε βρήκε και το δικό του ταίρι, την εξαιρετη σε όλα Τσεπελοβίτισσα Ντίνα. Απόκτησαν δύο θαυμασία παιδιά, τον Σάκη και τον Πάνο.

Νοικοκύρης, εργατικός, φιλότιμος, πρόθυμος, πάντα με τον καλό λόγο κι ας τον δοκίμασε η ζωή μ' ορφάνια και ξενιτιά. Άνθρωπος της παρέας του γλεντιού, πάθος του τα Τακούτσια και το γράψιμο.

Κι όταν έρχονταν με άδεια, δεν χόρταινε να τ' ακούει, κι ας καρτερούσε να τον χρεΐ και να τον χορτάσει η μαυρομάνα.

Παλάτι το σπίτι του στα Γιάννενα, μεγάλωνε τα εγρονάκια του ευτυχισμένου. Όμως ο Χάρος τον ζήλεψε και τον πήρε από το αγαπημένο του Ζαγόρι. Βουβάθηκε το σπίτι του. Μάταια τον καρτερούν γυναίκα, παιδιά, αδελφές και εγγονάκια.

Όμως εσύ καλή μου γείτονα, σίγουρα καλοπερνάς αυτού με την παρέά σου, τον Κώτσιο και το Ζιούλη. Ποιος ξέρει τι θα μολογάτε αυτού!

Σ' εμάς θα μείνεις αξέχαστος αφού πρόθυμα δέχτηκες να παίξεις κομπάρσος στην «Επιστροφή του Βασιλέ».

Αιωνία η μνήμη σου.

ΕΛΕΝΗ ΔΟΥΒΛΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

Γάμοι-Βαπτίσεις

– Η **Κική** του αείμνηστου Τάσου **Ντεμύρη** και της Παναγούλας και ο εκλεκτός της καρδιάς της **Ξενοφών Τζιάλλος** στεφανώθηκαν στην Κέρκυρα και βάπτισαν και την κορούλα τους. Η νονά Σπυριδούλα Αν. Δελημήτρου της χάρισε το όνομα **ΑΛΚΜΗΝΗ**. Να ζήσουν με υγεία, χαρά, ευτυχία, να τους ζήσει η νεοφώτιστη και νυφούλα να τη χαρούν!!!

Γάμοι

– Η **Βιθή Κατσάνη**, εγγονή της Μαρίας Γκιώκα και ο εκλεκτός της **Χρήστος** παντρεύτηκαν στην Αθήνα το Σάββατο 31 Οκτωβρίου 2015.

– Το επόμενο Σάββατο 7 Νοεμβρίου 2015 παντρεύτηκαν και η **Μαρία Γιάγκου** του Δημητρίου και της Βαρβάρας Ρούντα και ο καλός της **Δημήτρης Ασπραίος** στην Αθήνα.

Να ζήσουν τα νέα ζευγάρια να ευτυχίσουν, απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν!!

Συγχαρητήρια

– Ο **Κυριάκος Τσάτσης** του Δημητρίου και της Έφης Φούκη πέρασε στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων στο Τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών.

– Ο **Ηλίας Παπαστογιαννίδης** του Παύλου και της Αριάδνης Κάππης πέρασε στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων στο Οικονομικό Τμήμα.

– Η **Έλλη Μήττα** του Αποστόλου και της Μαρίας, δισεγγονή του μπάρμπα Λέμου Παπαζώη πέρασε στη Σχολή Νηπιαγωγών στη Ρόδο.

– Ο **Παναγιώτης Κάππης** του Γιάννη και της Όλγας Τζαβάρα σε αγώνες ΤΑΕ KWODO Βορείου Ελλάδος στην κατηγορία Εφήβων που διεξήχθησαν στη Θεσσαλονίκη στις 31-10-2015 ανακηρύχτηκε πρωταθλητής και πήρε το ΧΡΥΣΟ!!!
Θερμά συγχαρητήρια σε όλα τα παιδιά! Πάντα επιτυχίες νάχουν!

ΚΗΠΟΙ

Θάνατοι

– Τέλη Οκτωβρίου 2015 έφυγε από τη ζωή ο 91χρονος Σωτήρης Τσεργαλής. Θερμά συλλυπητήρια.

ΝΕΓΑΔΕΣ

Βαπτίσεις

– Η **Κωνσταντίνα** και ο **Χρήστος Σαχίνης** βάπτισαν την μοναχοκόρη τους και την είπαν **Δήμητρα**. Να τους ζήσει με υγεία και νυφούλα την χαρούν!

ΜΑΚΡΙΝΟ

Θάνατοι

– Τέλη Οκτωβρίου 2015 έφυγε από τη ζωή η **Χρυσάνθη Ζάνου**. Θερμά συλλυπητήρια.

ΠΕΤΡΑ

Θάνατοι

– Την 1η Οκτωβρίου 2015 έφυγε για πάντα η 87χρονη **Αγγελική Τσόντζου**. Θερμά συλλυπητήρια.

ΤΡΙΣΤΕΝΟ

Θάνατοι

– Έφυγε από τη ζωή ο 91χρονος **Θεόκλητος Παναγιώτου**. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς του.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Βαπτίσεις

– Η **Κωνσταντίνα** και ο **Χρήστος Τσιάντος** βάπτισαν τον πρωτότοκο γιο τους και του χάρισαν το όνομα του παππού Δημήτριος. Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία!

Θάνατοι

– Τρίτη 3 Νοεμβρίου 2015 αναπαύτηκε για πάντα στο αγαπημένο της χωριό η 75χρονη **Ιφιγένεια** σύζυγος Γεωργίου **Μπασλή**, το γένος Αποστόλου και Αμαλίας Κολιού.
Θερμά συλλυπητήρια στο σύζυγο, στα παιδιά και λοιπούς συγγενείς!

Επιμέλεια:

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΣ

Βαπτίσεις

– Η **Μαρία Λιόντου** και ο **Δημήτρης Βασιλείου**, έγιναν νονοί ενός αγοριού, γιου του Κων/νου και της Ιφιγένειας Γωτάκη και του χάρισαν το όνομα του παππού από τη μητέρα του, **Οδυσσέα**. Να τους ζήσει, νάναι γερός και ευλογημένος.

Οι νονοί πάντα άξιοι και να τον καμαρώνουν
Βασίλης και Γιαννούλα Λιόντου

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Εκλεκτοί γάμοι

– Ιδιαίτερη χαρά για το Δουβλάτικο σόι ο γάμος του μοναχογιού του Πέτρου **Δούβλη** και της Θεανώς, του **Χάρη** φαρμακοποιού με την καλή του **Ζωή**. Όλες οι ευχές μας στο ζευγάρι και στους γονείς τους τα ξαδέλφια μας.

Γιώργος-Ελένη Δούβλη

Νέοι επιστήμονες

– Θερμά συγχαρητήρια στον **Παναγιώτη Ξάνθο** που πήρε το πτυχίο του Πολιτικού Μηχανικού. Καλή σταδιοδρομία.
Ελένη Δούβλη

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Πένθη

Θερμά συλλυπητήρια στη Νίκη **Λαδιά** που έχασε το σύζυγό της **Κώστα**. Όσο για τα παιδιά της την αγαπημένη μου μαθήτριά Βαγγελίτσα και το Θανάση, δεν βρίσκω λόγια ν' απαλύνω τον πόνο τους για την πρόωρη ορφάνια.
Ελένη Δούβλη

ΒΙΤΣΑ

Γεννήσεις

– Στις 22/9/2015 η **Ειρήνη Βαταβάλη** και ο σύζυγός της **Νίκος** απέκτησαν ένα χαριτωμένο αγοράκι. Με όλη μας την καρδιά ευχόμαστε να είναι γερό και ευτυχισμένο.

Μαρία και Ευαγγελία Κακαγιά

Γάμοι

– Ζαγορίσιος γάμος στη Βίτσα, του **Στάθη Βασδέκη** και της **Μαρίας Τούση**. Αντάμωσε ο σταυραητός με την περιστέρα. Πλημμύρισε η παλιά εκκλησιά από κόσμο. Νάχουν ανέφελη ζωή και να καμαρώνον ο **Νίκος** και η **Λούλα**.

Ελένη Δούβλη

ΒΩΒΟΥΣΑ

– Η **Βάσω Δήμου**, κόρη του εξαιρετού **Κώστα Δήμου** που μας έφυγε και της **Λίτσας Κλειταινάρη**, διευθύντριας της Λαμπριαδείου αρραβώνιασε με τον καλό της. Θερμά συγχαρητήρια.
Ελένη Δούβλη

ΕΛΑΤΗ

– Στη φίλη Τούλα Μάνθου χαρές και λύπες μαζί. Να χαιρετά τις δύο εγγονούλες της και να έχει την ευχή της μανούλας της.
Ελένη Δούβλη

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ

Επιτυχίες

– Η **Αικατερίνη-Ιωάννα Κοντού** το γένος Τόσκα πέρασε πρώτη (1η) στην Αρχιτεκτονική Διακόσμηση Εσωτερικού Χώρου στο Δημόσιο Ι.Ε.Κ. Ιωαννίνων με 33.600 μόρια. Ευχόμαστε καλές σπουδές.

Εκ του Συλλόγου

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

Ευχές

– Στον ιερέα του χωριού μας Κων/νο **Δήμου** και στην πρεσβυτέρα Ελευθερία ευχόμαστε να τους ζήσει το τρίτο εγγόνι από το γιο τους **Χρήστο**, αξιωματικό του Ελληνικού Στρατού και νάναι τυχερό.

Οικ. Απόστολου Ντιναλέξη

ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ

Συγχαρητήρια

– Στους φίλους Μιχάλη και Άννα Χουλιάρη που έγιναν παππούδες από την κόρη τους Ευσταθία, να τους ζήσει το δίδυμο ζευγαράκι.

Ελένη Δούβλη

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Συγχαρητήρια

– Θερμές ευχές στους καλούς μας φίλους Γρηγόρη και Ανθούλα **Κόκορη** για τους γάμους του γιου τους **Μιχάλη** με την καλή του **Ανθούλα Παπαθανασίου**.

Ελένη Δούβλη

ΠΑΠΙΓΚΟ

Θάνατοι

– Πέθανε την Τρίτη 17 Νοεμβρίου 2015 και κηδεύτηκε στο χωριό του ο **Χριστόδουλος Στουκίδης** με το οποίο ήταν σ' όλη του τη ζωή, στενά δεμένος και με πλούσια προσφορά σ' αυτό. Στα παιδιά, τα εγγόνια του και σ' όλους τους συγγενείς του, τα θερμά συλλυπητήρια της Ι.Λ.Ε.Ζ., της οποίας ήταν τα τελευταία χρόνια μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της. Θα μας λείψει.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΕΝΑ

Θάνατοι

– Πέθανε στις 10/11/2015 και κηδεύτηκε στα Γιάννενα η **Νίκη Λάππα**, χήρα του αείμνηστου Κατωσουδενιώτη δασκαλού Χρυσόστομου **Σουσιουπούλου**. Στους οικείους και συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

– Η οικογένεια Κων/νου Δημητριάδη που μετέτρεψε ένα παλιό Ζαγορίσιο σπίτι σε ξενώνα κοντά στο εξωκλήσι του Αγ. Γεωργίου των Άνω Πεδινών φιλοτέχνησε γι' αυτό τέσσερις εικόνες ιδιοχείρως: Τους αγίους, Παντελεήμονα, Γεώργιο, Χαράλαμπο και Φιλοθέη.

Η εκκλησιαστική επιτροπή Άνω Πεδινών ευχαριστεί.

ΑΡΙΣΤΗ

– Στη μνήμη του Θωμά Νικολαΐδη, η σύζυγός του Μαρίνα προσέφερε χρηματικό ποσό στην Κεντρική Εκκλησία.

– Οι οικογένειες Ιπποκράτη Μιχαήλ και Αντωνίας Μαμαντζάκη προσέφεραν χρηματικό ποσό στους Αγίους Ταξιάρχες Αρίστης.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

– Στη μνήμη του Κων/νου Χαρ. Πετράκη, που απεβίωσε στις 6-10-2015, προσέφεραν χρηματικά ποσά στην εκκλησία Κουκουλίου (Κοίμησις της Θεοτόκου):

– Η κόρη του Ευαγγελία και ο σύζυγός της Κων. Αντωνογιαννάκης, η κόρη του Ελευθερία και ο σύζυγός της Αλ. Καραμάνης, η αδελφή του Ευλαλίας Πετράκη, τα ανίψια του Χαράλαμπος και Νίκος Πετράκη, ο Άρης Τσουμάνης, ο Αχιλλέας Λένης.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί

– Η εκκλησιαστική επιτροπή του Ι. Ν. Κοιμήσεως της Θεοτόκου Κουκουλίου ευχαριστεί θερμά τα παιδιά του Λάμπρου Παν. Τσουμάνη και τα παιδιά του Χρήστου Παν. Τσουμάνη που ανέλαβαν εξ ολοκλήρου την δαπάνη επανακατασκευής της ραγισμένης καμπάνας της Εκκλησίας

**ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ**

– Παπαγεωργίου Γεώργιος 50 ευρώ.

– Φιλίδης Κων/νος 50 ευρώ.

– Τζούρδα Φρειδερίκη 30 ευρώ στη μνήμη του αξιολάτρευτου συζύγου της Νέστορα και των αγαπημένων της εξαδέρφων Μιχάλη και Ευτυχίας Γενναδίου.

– Κυριακή χα Δημ. Τζούφη 100 ευρώ στη μνήμη του συζύγου της Δημητρίου.

Θερμές ευχαριστίες.

«Ζ»

στο χυτήριο του Αθανασίου Γιάκου. Η καμπάνα επανατοποθετήθηκε στις 26.10.15 και ακούστηκε ξανά ο γνώριμος ήχος της.

ΠΑΠΙΓΚΟ

Προσφορές στη μνήμη Κων/νου Διαμαντή:

– Με μεγάλη εκτίμηση δεχθήκαμε στην Κιβωτό του Κόσμου Ηπείρου, στην Πωγωνιανή, χειρονομία αλληλεγγύης από την κυρία Διαμάντη Αικατερίνη και τον κύριο Λούκα Κων/νο, την προσφορά χρηματικού ποσού εις μνήμην του αποθανόντος Διαμάντη Κωνσταντίνου. Τα χρήματα αυτά θα διατεθούν για την κάλυψη των αναγκών των παιδιών μας.

Θα θέλαμε να απευθύνουμε ένα μεγάλο, θερμό ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ για την χορηγία σας, τον ανθρωπισμό σας και τα ευγενικά σας συναισθήματα προς το απροστάτευτο παιδί και τη στήριξή σας στην συνεχή προσπάθειά μας για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των παιδιών.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

– Η Στέγη Αυτιστικών Ατόμων «Ελένη Γύρα» ευχαριστεί θερμά τους Μαρίνα Λούκα, Αικατερίνη Διαμαντή και Κωνσταντίνο Λούκα για την χρηματική προσφορά που κατέθεσαν εις μνήμη Κωνσταντίνου Διαμαντή από Πάπιγκο.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

Προσέφεραν χρηματικά ποσά στον Άγιο Δημήτριο:

– Γιώργος Στεργίου, Βάσω Πατσαούρα - Στεργίου, ο Αντώνης και η Φαίdra Μπούρη - Στεργίου υπέρ αναπαύσεως του πατέρα τους Αγαμέμωνα Στεργίου.

– Μαίρη Τζαφλίδη.

– Οικ. Γιώργου Σταμούλη υπέρ αναπαύσεως του πατέρα τους Σπύρου Σταμούλη.

– Βασίλης Τάσιος του Γεωργίου (Μπίλης) χρηματικό ποσό για την επισκευή του τρούλου του Ιερού Ναού Αγίου Δημητρίου.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 100

Στάρρα Μαγδαληνή
Ζαρόπουλος Χρήστος
Κυριακή χα Δημ. Τζούφη

ΕΥΡΩ 90

Βασδέκης Ευθύμιος
Στούπης Ιωάννης
Λέκκος Δημήτριος Βασιλείου

ΕΥΡΩ 60

Βογάς Αλέξιος
Λέντζαρης Ιωάννης
Καραγιάννη Θεοδώρα
Μανίκα-Ξάνθου Ευάνδρα
Ιγνατιάδης Κων/νος
Νικάκη-Οικονόμου Μαρία
Τόλογλου Ανδρέας
Στολίγκας Γεώργιος
Λιόντος Αθανάσιος
Στεργίου Γεώργιος
Χουλιάρης Μιχάλης
Σπαθάκης Αριστείδης
Πίκος Άγγελος
Τσάκας Ελευθέριος
Τράκη Βασιλική

ΕΥΡΩ 50

Καμτσίκια Ευρύκλεια
Παπανδρέου Μαρίκα
Καραγιάννης Κων/νος

ΕΥΡΩ 40

Αγγελιογιάννη Φρόσω

ΕΥΡΩ 35

Ζελέτας Ηλίας

ΕΥΡΩ 30

Τζιώρα Ρούλα
Μακρυγιάννης Φίλιππας
Σαούλιας Ηλίας
Βακάμης Δημήτριος
Ψυχούλας Δημήτριος

Τζούρδα Φρειδερίκη
Σουσιόπουλος Αθανάσιος
Δριγκοπούλου Έλλη
Γενναδίου Ξανθίππη
Δερδεμέζη Μαρία
Βαταβάλη-Μάντζιου Μαίρη
Ματσίκια-Νικολάκη Αρετή
Ματσίκας Πασχάλης
Βακάμης Ιωάννης
Κωστοπούλου Άννα
Βακόλα Άννα
Βασιλάκης Μανώλης
Καρβούνης Κων/νος
Κολακές Σπυρίδων
Μακρής Ευριπίδης
Τζαφλίδης Στέφανος
Στεργίου Βασίλειος
Στεργίου Νικόλαος
Αναγνωστόπουλος Λάμπρος
Τζιόμπος Κων/νος
Λογοθέτης Θωμάς
Μασούρας Ιωάννης
Τσέπη-Ζωμβούλη Ολυμπία
Γερολάζου-Αγιοβασιλιώτα Λόλα
Τσόδουλος Βλάσης
Τσονίδης Ιωάννης
Σπαθάκης Πέτρος
Καρακώστας Κων/νος
Χατζηγιάνη Αγγελική
Ζούκη-Γκούρη Νίκη
Τσουμάνης Άρης
Ράπτης Πλάτων
Μπακόλα Παναγούλα
Χριστοδούλου Δημήτριος Κων/νου
Βακάμης Μηνάς
Βακάμης Πέτρος
Κώστα Ελευθερία
Τσουμάνης Δημήτριος
Χρηστογούλας Στέφανος

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:

KIMΩN KYPIAZHΣ
ΕΤΟΣ 1978

★

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Α.Ε.Ζ.

**Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ**ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Επίτιμος Πρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Α' Αντιπρόεδρος
ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΥ
Β' Αντιπρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
Γεν. Γραμματέας
ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ταμίας
ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Έφορος Εκδηλώσεων
ΣΤΟΥΚΙΔΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
Μέλος

Αριστίνοη μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ- ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
Πρόεδρος
ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ
Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44

και στο Μυροπολείο

ΚΑΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόρδου Βύρωνος 21

Τηλ. 26510 26266

Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ

Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ

Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέση)

Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845

Ιωάννινα 454 44